

Velja po pošti:

Na celo leto naprej . . . K 28.—
na en mesec 2-20
na Nemčijo celoletno . . . 29.—
na ostalo inozemstvo . . . 35.—

V Ljubljani na dom:

Na celo leto naprej . . . K 24.—
na en mesec 2.—
V upravljanje prejemov mesečno . . 1-80

Sobotna izdaja:

na celo leto K 7.—
na Nemčijo celoletno . . . 9.—
na ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEČ

Inserati:

Enostolpna petlitvrat (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)

za enkrat po 3) v
za dva- in večkrat . . . 25.,
pri večjih naročilih primeren
popust po dogovoru.

Poslano:

Enostolpna petlitvrat po 60 vin.

Izhaja vsak dan, izvenredne
nedelje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Naše zemlje ne damo Italijanom!

Goriško, 26. julija 1916.

Na naših goriških poljanah je postalo zadnje čase vsaj kolikor toliko mirnejše, vendar krvavordeča baklja vojne plapolja v vsem svojem strašnem plemenu ob mejah tirolskih gor. A mi vemo, naj divja vojni vihar ljubejši na naših poljanah ali na obronkih Dolomitov, ki sanjajo v jarki solnčni luči kot začarani pred nami, za našo zemljo se gre, naši slovenski zemlji veljajo ti italijanski napori. In ni ravno slučaj, da stoji kot skalnata stena ob bregovih tirolskih gor železni tretji zbor, a med njimi cvet in ponos zbora naši železno-vstajni junaški domači slovenski junaki, ki so si vspletli na vseh bojiščih Evrope v dveletni vojni lovorove vence s čudi junaštev. In ni ravno slučaj, da se ti naši polki v naših uradnih poročilih ravno zadnje čase ob najhujših navalih Italijanov imenujejo in da pomenja ime teh naših ljudi občudovanje prijatelju in sovražniku, a še posebej Italijanu grozo, strah in trepet. Naj Italijan stokrat napada, naši junaki se ne umaknejo, naši ljudje zmagujejo, zastavljajoč za seboj in pred seboj grozode sovražnih trupel. Zdi se mi, da ori ta donebesni klic zmagoslavnega orožja naših junakov v vojskah avstrijskih armad kot strašen glas zmagoslavnih fanfar ob obzidju Jerihe, ob Kapitolu in Kvirinalu, kot mogočen zmagoslaven klic naših domovino ljubečih cesarju zvestih sinov junakov mimo Dunaja in Berlina po celi Evropi: »Mi cesarju in dinastiji zvesti Slovenci naše zemlje, naše slovenske zemlje ne damo in ne damo. Izruvajte nam to našo domovino ljubezen, domovine, ki smo jo škropili z našo gorko srčno krvjo, naših grobov, spomenikov ljubezni, zvestobe in junaštva, prerokov lepših bodočih dni izdajalskemu našemu tisočletnemu sovražniku Italijanu ne damo.

Oj ta naša cvetna solčna Brda! Kakor mogočno nikdar ne utešeno do zvezd segajoče hrepenenje naših src sanjate ve, cvetoče poljane, z vinogradi posejane gorice v težkem, težkem železnem oklepu nenasitnih žrel italijanskih topov že leto in mesece. Oj ve, Brda, Brda, naša Brda! Koliko naših sinov in hčera raztresenih in raztepenih po vsem širnem širokem svetu nosi v duši vaš neizbrisljiv spomin, grenak kot pelin in sladak kot med, izgovarja vaše ime z ljubeznijo in bridkostjo. In čaka, čakajo naši ljudje, kdaj jih združi lepša zarja, zarja miru pod žezlom habsburške

dinastije z našo ljubljeno domovino. In kako mi krvavi srce, ko vas gledam, ve Brda, dan na dan pred seboj v dalji, krvavi mi srce, ko zrem, kako se križajo iz rumenožarečih topov nad vašimi obronki opustošenje noseči strelji prijatelja in sovražnika. Vprašuje srce, kako dolgo, dolgo še boste odtrgane od naše domovine, a ne ve odgovora. In ta naša smehljajoča se solčna Gorica, kraljica Brd in Vipavske doline, izpostavljena dnevnemu opustošenju, in nje okolica in naša Vipavska dolina? A tja gori proti severu ob Soči in Nadiži s svojimi belimi vasmimi naše gore, ki klanjajo že desetletja in desetletja svoje sive glave proti naši zasluženi najmanjši, a nič manj ljubljeni hčerki, slovenski Benečiji. Tudi te gore vsaj deloma že v italijanskem robstvu, in kraljica naših planin, naša zeleno-modra Soča, teče mimo njih in prinaša k nam kot velika solza težke, neme pozdrave, polne bolesti in pričakovanja. In dalje, dalje grozi našemu ozemlju mimo naših poljan, preko naših gor italijanski pohlep po našem morju, pohlep po našem ozemlju. Brezmeje je ta pohlep Italijanov po naši zemlji, a brezmejna, čudovita, močna in velika je naša ljubezen do te naše zemlje, kjer smo se rodili, do tega našega solnca. Človeku nehote vstaja v srcu misel, da nismo še nikoli tako vroče te naše domovine ljubili kot ravno sedaj, ko smo v nevarnosti, da jo izgubimo, čeprav se sami tega dobro ne zavedamo.

Italijanski nacijonalizem je vrgel v svet velikansko laž. Proklamirali so veliko »osvobodilno sveto vojsko«, nadeklamirali so svetu tozadevno potom svojih glasnikov D'Annunzijevega kova tisoče in tisoče bolešno-solzavih fraz, v resnici pa ni njihova vojna čisto nič drugega kakor roparski pohod pred vsem v ozemlju naše slovensko-hrvatske Adrije po vzorcu njihovih dedov proslulih morskih roparjev in kramarjev Benečanov. Ko se je šlo za vojno, so kričali Italijani: »Ljudski glas, božji glas!« Naj le poskušajo Italijani s tem ljudskim glasom in naj priredijo ljudsko glasovanje po naših Brdih in drugih slovenskih krajih. In povsod bo zadonel iz vseh ust en sam mogočen klic: »Mi smo in hočemo ostati Avstriji in Slovenci, usiljenec Italijanov ne maramo.« A ta odgovor bodo slišali ne samo med našimi Slovenci, ampak celo med njihovimi brati, med furlanskim kmečkim ljudstvom. Kdor je živel med nami in ni hotel biti slep, mora vedeti, da bi bila največja nesreča za naše Brice in sploh Slovence, ako bi prišli pod Italijo.

Tako majhna je naša zemlja, tako mal je naš slovenski narod, in kako rad in kako lahko bi mirno živel kot narod Feakov v veliki, mogočni, narodom pravični Avstriji narodov, vladani od slavne

habsburške dinastije. Pa pridejo Italijani in nam hočejo iztrgati iz te narodnostne celote naše ljudi in jih pogoltniti v italijanskem nenasitnem žrelu, kakor so že storili počenši z letom 1866. z našo slovensko Benečijo. To se ne sme zgoditi nikdar in nikoli. Cela Avstrija naj se zaveda, in Evropa naj ve, da čutimo mi Slovenci avstrijsko, resnično avstrijsko, in da bi pomenila najmanjša izguba našega ozemlja, naj si bo Brd ali kaj drugega, izgubo mogočnega avstrijskega oporišča na jugu.

A to ne samo v narodnem, ampak tudi v gospodarskem oziru. Jasno kot beli dan je, da pomeni Trst za Avstrijo predpogoj življenja. Trst pa mora imeti močno zaludje, in to je ravno naše slovensko ozemlje, pred vsem naša Brda in Vipavska dolina z Gorico. Profesor dr. Penck piše v »Tiroler Soldatenzeitung« dobesedno: »Ob izlivu Vipavske doline obvladuje Gorica ne samo drugo pot po suhem iz Trsta v notranjost v soški dolini, ampak tudi vrata v Adrijo. Posest Gorice je neobhodno potrebna za Avstrijo, če hoče ta Trst popolnoma varno izkoristiti. Če hočemo pa imeti Gorico, si moramo zagotoviti tudi posest dela obmejne ravnine —«. Tako nemški profesor. Toda omeniti bi bilo treba, da so z Gorico naša Brda tako tesno združena, da si enega brez drugega niti misliti ne moremo.

Dalje poudarja dr. Penck, kako velike važnosti za Avstrijo je soška dolina, ki omogoča potom turske železnice najkrajšo zvezo Trsta z Nemčijo. Piše namreč med drugim ravno tam: »Za Nemčijo tudi ne more biti vseeno, ako bi bila najvažnejša dovozna pot, ki veže Nemčijo s Trstom, v južnem delu turske železnice v soški dolini vsak hip lahko ogrožena od verolomnega »zaveznika«. Popolna varnost železnice bi bila le mogoča, če bi ne tvorila reka Jadrsko, ampak Nadiža mejo med Avstrijo in Italijo.« To se pravi, ako si hoče Avstrija zagotoviti Trst kot največje trgovsko pristanišče, mora imeti pota do njega. Zato pa ne sme najmanjši del našega slovenskega ozemlja pod Italijo, ampak mora dobiti Avstrija nazaj tudi slovenski del Benečije.

Naši junaki prelivajo kri na bojiščih, naši junaki zmagujejo, proizvajajo čuda junaštev za našo ožjo slovensko domovino in skupno domovino Avstrijo. »Kri je prav posebne vrste sok,« pravi Goethe v Faustu. Kri ni voda, kri veže z zemljo z nerazrušljivimi vezmi. In kakor mogočen klic orožja naših junakov, naj zaori klic iz tisočih in tisočih grl po naši domovini: Mi Slovenci smo in hočemo ostati v veliki, svobodni, narodom pravični Avstriji pod žezlom slavne habsburške dinastije! Ne dajte naše zemlje Italijanom, vrnite

Avstriji in Slovincem našo slovensko Benečijo. Naša Brda, naša Gorica, cela naša Goriška mora in hoče ostati slovenska in avstrijska!

—lov—

Sv. Oče prosi . . .

Pozival je narode, sedaj prosi nedolžne otroke, da naj prosijo za mir človeštva. Na jutrišnji nedeljo, drugo obletnico svetovne vojne, bo več milijonov katoliških otrok po vseh katoliških cerkvah Evrope pristopilo k mizi Gospodovi, da prejmejo v svoje angelske duše živega »Kneza miru«, katerega bodo z vsjo silo nedolžne ljubezni prosili za mir nesrečni Evropi. To sv. obhajilo vseh katoliških otrok bo nežna toda veličastna pridiga vsem sovražnim silam, bo novo razodetje Evropi, da naj spozna čas svojega obiskanja in kaj ji je k miru. V očeh in srcih teh milijonov nedolžnih angelov bo sijal to nedeljo pravi nebeski mir. Evropa, zagledaj se v te lepe oči, iz katerih sije prava blaženost in mir, ki je samo pri Gospodu. Vidni namestnik božji na zemlji nima oboroženih armad, toda zbral je milijone nedolžnih otrok, napolnil jih bo z nebeskim kruhom in napojil s krvjo iz Jezusove srčne rane in to armado nedolžnih otrok pošlje sv. oče v razdvojeno Evropo, pošlje jih kot svoje križarje prositi k Bogu za mir Evropi.

Evropa, pusti tudi ti male k tebi prititi! Sporočiti moramo še drugo prošnjo sv. očeta. Dne 29. junija je pisal franciškanskemu generalu:

»Ker je sedanja splošna beda vsak dan večje moreče breme in posebno nas napolnjuje s skrbjo in grozo, zato porabimo vsako priliko, da božje veličanstvo pripravimo zopet do usmiljenja za človeški rod. Greh je tisto, kar dela narode nesrečne in ravno zato smo zašli v ta nesrečni položaj, in mi ne vidimo nobenega drugega upanja na rešitev, kakor da vsi ljudje obžalujejo svoje grehe in da s pokoro in obnovitvijo krščanskih šeg izprosijo zemlji božjega usmiljenja. Da se vzbudi zdravilna gorečnost za pokoro in stremljenje po svetjšem življenju v dobrem, je pa zelo ugodno dejstvo, da v bližnjih dneh obhajamo spomin na oni veličastni dar usmiljenja božjega, ki ga je človeštvu izprosil sv. Francisek in se imenuje porcijunkulski odpustek. Te dobrote pač ne more nihče dobiti, kdor svojih grehov ne izbriše z dobro spovedjo in se ne odpove vsaki ljubezni do greha. Poleg tega pa je vernikom dovoljeno, da dobijo ta odpustek ne samo zase, ampak tudi za v Kristusu umrle, katerim se s ponovitvijo tega dela ljubezni lahko prinese čudovito obilo tolažbe. Taka pomoč pa je posebno sedaj primerna, ker nečloveška vojna vsak dan z neštevilnimi slučajmi smrti množi množico v vicah trpečih duš. Iz teh vzrokov nujno želimo, da kristjani povsod po celi zemlji bolj pogosto kakor po na-

LISTEK.

Tolminsko predmostje.

(Z dovoljenjem vojnodopisnega stana.)

Kakor toliko drugih vojaških strokovnih izrazov je tudi beseda »predmostje« ali »mostni branik« (Brückenkopf), za katero je prej pač malokdo vedel, kdor ni bil vojak, prešla v splošno last, ne da bi seveda vsak vneti bralec dnevnih poročil natančno vedel, kaj in kakšno je pravzaprav »predmostje«. Zato morda ne bo odveč nekaj kratkih opazk v pojasnilo tega pojma.

Ako poteka fronta kake bojujoče se skupine na splošno ob reki, recimo na njenem vzhodnem bregu, se nudi včasih prilika, da se potisnejo postojanke v kakem gotovem odseku v obliki polkroga na drugi, v našem slučaju zapadni breg reke, tako da križa fronta črta reko na dveh mestih ter je ozemlje onstran reke, v kolikor ga obdaja vojaško-brambni polkrog, varno pred sovražnikom. Mostovi, ki leže v območju tega odseka, so po naprej potisnjeni fronti popolnoma zavarovani ter se morejo vsak čas uporabiti za prehod

večjih ali manjših vojaških skupin. Površino polkroga z brambnimi postojankami vred imenujemo predmostje. Predmostje ima dve nalogi. V brambnem boju more s krilnim učinkovanjem otežkočiti sovražniku prehod čez reko v sosednjih odsekih, v napadu pa prihrani lastnim četam, da bi si morale šele izsiliti prehod čez reko, kar je vselej težavno in zvezano z velikimi izgubami; krđela morajo korakati preko zavarovanih in se razprostrti potem iz predmostnega prostora onstran reke. Moderno trdnjave povečini niso nič drugega, nego v mirnem času pripravljeno, mogočno utrjeno predmostje. Kjer ni trdnjav, se zasedejo predmostja tekoma vojnih dogodkov in polagoma kolikor mogoče močno utrdijo in usposobijo za bojne naloge. Tako se je zgodilo tudi na italijanski fronti, ob Soči, kjer sta goriško in tolminsko predmostje strateško najvažnejši točki na celokupni bojni postojanki in sta najbolj vročih bojev. V naslednjem nekaj več o tolminskem predmostju.

Začrtajmo najprej fronto: Z 2000 metrov visokega Krna, čegar najvišji vrh so bili Italijani svoj čas zasedli, gre črta nizdol ter se vleče po zapadnih pobočjih Slemena proti jugu na Mrzli vrh, katerega branijo naši v neprestanih najkrevčevših

bojih, se spušča nato po jugozapadnem pobočju te gore v dolino in dosega severozapadno od Tolmina vzhodni breg Soče. Reka, ki prihaja od severozapada, se obrne blizu Tolmina proti jugozapadu in tvori tako koleno, na katerega notranji strani ležita dva gorska hrbta, ki ju loči globoka dolina: od zapada proti vzhodu poteka joča visina »Sveta Marija«, ki ima svoje ime po Marijini cerkvi na svojem vrhu, katere je pa sedaj seveda neusmiljeno razstreljena, — in pa od severa proti jugu ležeci greben, ki nima nobenega imena ter je označen le po svoji višini kot kota 588. Na zapadu teh gora poteka v severnojužni smeri cesta, ki preseka Sočino koleno med Tolminom in Selom. Trikotu podobno ozemlje med to cesto in Sočo, katero skoraj popolnoma izpolnjuje episana gorska hrbta, tvori tolminsko predmostje. Ako bi hoteli biti natančnejši, bi morali pravzaprav reči svetolucijsko predmostje, kajti mostovi, katere velja tu brantiti, leže v prostoru te vasice ob progi Celovec—Gorica—Trst, dočim so tolminski mostovi že davno v razvalinah.

Ni še predolgo tega, odkar je zavzelo tolminsko predmostje svojo sedanjo obliko in potegnalo v svoje območje obe višini na zapadnem bregu Soče v celim nju-

nem obsegu. Prvotno so stali Italijani na severu in zapadu približno do sredi višine ter se neprestano trudili, da bi se polastili tudi vrhov in tako obvladali tudi zapadni soški breg med Tolminom in Selom. Začasa treh soških bitk v avgustu, oktobru in novembru so se tudi tu vršili boji, posebno pa v drugi bitki, ko je trajala borba v tem ozemlju nepretrgoma celih 15 dni. Težka in najtežja artiljerija je ropotala po teh postojankah in izpremenila gozdove na gorskih hrbtih v pusto, polomljeno golav, iz katere se žalostno obrača proti nebu raztrgano in obžgano štorovje, kakor bi klicalo na maščevanje. Naskok je sledil naskoku in treba reči, da so Italijani tu zares smelo, neustrašeno in brez ozira na svoje grozne žrtve naskakovali naše brambne postojanke. Pa naj je bila sovražna premoč naskakovnih čet in artiljerije še tako velika, — branitelji so zdržali. Na pobočjih Sv. Marije Italijani sploh niso prišli niti koraka naprej, na južnem delu kota 588 so tu in tam pač kaj pridobili, toda s protinapadi so jim naši takoj zopet iztrgali pridobljeno ozemlje. Predmostje je zdržalo, in ko je prišla ostra zima, je našla obe stranki v njunih starih postojankah: branitelje na vrhovih, napadalce na pobočjih.

vadi obiščejo za te odpustke določene cerkve franciskanov ali one, katere so v ta namen določili škofje.

V cerkvi pri »Porcijunkuli« v Assisiju, kjer je ljubi Bog ljudem prvič dal to odpustek, bo mogoče dobiti odpustek celo leto od poldneva 1. avgusta 1916 do polnoči 2. avgusta 1917. Sv. oče upa, da bo vsem tistim, ki bodo privreli v rojstni kraj sv. Franciška in k zibelki njegovega reda, življenje tega svetega moža na novo vzbudilo gorečnost za krščansko modrost in strogost, posebno pa sedaj žamrlo ljubezen.

Sv. oče nas kliče k ljubezni in bratovstvu, ki naj prinese Evropi pravičen in zato trajen mir.

Nekaj iz družbe zmagovalcev.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Južno bojišče, v juliju 1916.

Tiho kakor prikazni je korakal naš bataljon proti strelskim jarkom, da nadomesti neki slovenski pešpolk, ki je že prodrl daleč v sovražno ozemlje. Previdno smo stopali izogibajoč se vsakega nepotrebnega šuma, ki bi nas izdal sovražniku. Romantično mesto Asiago, ki je zidano v južnem slogu je bilo od mesečine čarobno razsvetljeno, ko smo korakali skozi mesto. Zapuščeno mesto je naredilo čuden vtis na nas: hiše večinoma brez streh, prazna okna z ožganimi oknicami so gledala pomenljivo na mimoidoče, svetloba rdečega ognja, ki je objemal nekatera poslopja se je strinjala tako čudno z blede mesečino in bliskajočim žarometom, ki je iskal premikajoče se topništvo in rezerve.

Tiho in brez šuma se je »ablez« izvršil in začeli smo se globlje zakopavati v rove. Pripravljeni smo bili na protinapad, ki je pa izostal, le na desnem krilu je bilo živahno streljanje z obeh strani; topništvo nam je pa redno pošiljalo običajno porcijo neprebavne menaže, a ker se je večinoma zgrešil cilj so nam ostali želodci nepokvarjeni.

Dobesedno tako, kakor pravi avstrijsko uradno poročilo smo se potem dne 25. junija umaknili v zadaj stoječe postojanke, ki so se tačas dogotovile, ne da bi bili po sovražniku primorani temveč iz strateških ozirov brez vseh najmanjših izgub. Še isti dan je potem sovražnik ljuto obstreljeval zapuščene postojanke, ter na večer misleč najbrž da nas je pobil, ker mu nismo odgovarjali, začel boječe prodirati, a našel je seveda vse prazno. Drugi dan prodira proti drugim, kakih sto metrov zadaj ležečim provizoričnim jarkom, seveda praznim, ljuto obstreljujoč s topovi vsakega kalibra mesto Asiago, ki je začelo na mnogih krajih goreti ter se rušiti v razvaline.

Med tem smo v svitu plamena dosegli stalne postojanke na visoki planoti Asiago, ki so svoji legi pripravne za brambo in napade. Naslednji dan nam že prednje straže javijo bližajočega se sovražnika, ki je, misleč da ne najde nikjer odpora, drvil prav pogumno proti nam. Pustili smo ga čisto blizu. Potem pa iz vseh pušk ogenj in prva rojna črta je na tleh, pokošena od smrtonosnih naših krogel; nastopi druga, tretja in groza je bilo videti učinek našega ognja: strojne puške so dobesedo kar kosile napadajoče vrste, v katerih je zavladala grozna zmešnjava. Brez reda in brez cilja so begali sem in tja, a naše dobro merjene puške so žele bogato žetev, vse kar ni bilo ubitih smo ujeli, a kdor se je skušal z begom rešiti je padel od smrtonosne krogle naših

pušk. Napad se je končal s popolnim porazom verolomnega sovražnika.

Nastopila je tiha noč, polna sanj in poezije, mir je zavladal med borečimi se bojevniki, mesečina je obsevala v različnih pozah ležeča ubita sovražna trupla, vsled nastopivšega hladu se je polegel smrad po znoju, guľjoči krvi in smrti; plameni gorečih postopij so se trgali begajoč po ozračju in tvoreč čudne oblike podobne gorečim črkam, ki bi skupaj sestavljene dale za Kačdorno in njegovo vojsko pomenljive besede: Mane, Tekel, Fares. Na nebu so se pa utrinjale zvezde...

Južno bojišče, v juliju 1916.

Polastila se nas je neka divja naslada, opojna, mameča želja po krviprelitju, po maščevanju nad izdajskim sovražnikom, od katerega smo bili kot poizvedovalna patrolja od vseh strani obkoljeni, skozi katerega smo si morali, da se rešimo sramotnega ujetništva, z bajoneti izsiliti pot, ali pa častno umreti pod bodali razkačenih, maščevanja željnih sovražnikov, ki so padali vsled naše obupne brambe s strašnimi ranami na vse strani, a vsled prihajanja vedno novih je bilo naše stališče naravnost obupno. — Bliznjó višino, ki je nudila vse ugodnosti vojskovanja, ki je bila pa v sovražni posesti, smo hoteli, da si zagotovimo uspešno prodiranje, osvojiti, vsled tega smo morali biti natančno poučeni o sovražniku, da ga moremo od prave strani s primerno močjo napasti, ne da bi sami imeli občutnih izgub. — V ta namen je bila poslana poizvedovalna patrolja, sestavljena iz samih neustrašenih, smelih mož, ki so smrt prezirajoč se javili prstovoljno, da se izkažejo sposobne, vzdržati se v vsakem, še tako kritičnem položaju. Pod poveljstvom izbornega poveljnika odpotuje naša patrolja, previdno, uporabljajoč vse vojne zvijače, saj se ne gre le za naše življenje, temveč za usodo celih oddelkov, ki stavijo v nas svoje zaupanje, katerega smo se hoteli vrednega izkazati! Na misel mi pride roman »Beračeve skrivnosti« ter v njem opisano apakšo zelazovanje sovražnika, in ravnali smo se deloma po tej metodi. Od kamna do kamna počasi, a vztrajno naprej, ne zmečec se za nad glavami brenteče krogle, ki so se s čudnim šumom izgubljale, mogoče brez učinka nekje v daljavi. — Tako se priplazimo do z nizkim grmičevjem obraščene grčice, ki je bil od sovražnika zaseden. Do sedaj smo bili razviti v rojno črto, sedaj pošljemo dva moža T. A. in K. Ig. naprej. Odprtih oči in treznega, naglo razmotrivačnega duha je bilo treba; na levi in desni sem slišal šepet tovarišev, ki so se za vsak slučaj priporočali Bogu, poslavljajoč se v duhu morda od žene, matere, nemara od neveste, ki v tem trenutku sladko snivajoč pod milim domačim krovom pač ne slutijo nevarnosti, v kateri se nahajajo njihovi dragi... Jih li bomo videli še kdaj? Če Vas ne vidimo več, dragi v domovini, vedite, da Vas nismo tukaj v največjem bojnem metazu pozabili, temveč misel na Vas nas je podžigala k vztrajnosti in nam dala moč, da smo izvedli marsikatera dejanja, ki bi bila sicer izostala! In tudi v tem trenutku izgovarjamo Vaša sladka imena!... Žaromet razsvetli okolič, deset korakov spredaj se premakne vejica grma, skozi katerega gleda odprta cev sovražnikove puške, prednja moža planeta od strani na iznenadeni straži, ki je bila takoj razorožena, vendar še toliko pri zavesti, da je klicala obupno na pomoč, dokler ji nismo na primeren način zamašili usta, vendar je pa bilo že prepozno: kot hijenje so se vsuli Lah i skrvlitišč, katere smo v svetlobi žarometa natančno spoznali, ter se tako

končno je prišel naš napad. Z višin navale Bošnjaki, udero preko sovražnih jarkov in potisnejo Italijane dol do gorskega vznožja. Mali, nežni poročnik M. — v miru je sodnik v Zagrebu, sivo vojno suknjo mu dičijo vojaški zaslužni križec, zlata ter velika in mala srebrna hrabrostna svetinja — ognjevit hrvatski poročnik udre s svojimi ljudmi skozi italijanske rezervne postojanko, plane v bližnjo vas in preseneti ondi sovražni štab pri večerji ter prisili z neodoljivim argumentom pripravljenih ročnih granat celokupno častniško družbo, da se uda, nakar jo odvede k svojemu poveljniku. 16 častnikov, 544 mož, 2 minometalca, 5 strojnih pušk — to je bil plen sunka, nevestviš mrtvih, ki so na gosto ležali v osvojeni postojanki. A kar je še važnejše: sovražni jarki se takoj uredijo za brambo in naši jih odvede kljub vsem ljutim protinapadom.

Gore v tolminskem predmostju so do tal vse trdno v naših rokah, sovražnik, vržen s Sv. Marije, potisnjen tudi s kote 588, se vgnezdijo na pobočjih zapadno, onstran doline ležečega Kolovratovega hrbta. S tem so bili boji za tolminsko predmostje zaenkrat odločeni, predmostje je bilo močnejše nego kdaj prej, tako močno, da je mogla posadka meseca junija tvegati celo sunek v dolini, s katerim osvoji vas Štanjel, zapadno od Tolmina.

polastili njihovih, za nas prevažnih skrivnosti. Sovražnik to upoštevajoč nam hoče zapreti povratek. Mi smo se dobro zavedali položaja, v katerem smo se nahajali: v ujetništvo priti ni prišlo nobenemu na misel, naše geslo je bilo: nazaj ter tako rešiti važno izsledbo, ali pa umreti, a plačati svojo smrt kolikor mogoče drago, kakor se spodobi Avstrijcu, osobito še Slovencu. Kaj mi je bilo v tistem hipu na misli, res ne vem, kakor ne vé menda nobeden tovarišev, vedeli smo le eno, da moramo sedaj udariti in roke so krčevito grabile po bodalih, ker puške vsled gneče že nismo mogli rabiti... Na poziv: su le mani! (roke kvisku!) zasadi naš poveljnik, enoletni prost, deseterik I. Š. orožje v prsa najbližje stoječemu Lah u, da se takoj mrtve zgrudi in to je bil »apele« za nas: noži se nam v rokah zabliše, jeklo udarja na jeklo ter se krha v odbijanju. V trenutku, ko je padel prvi Lah, se zgrudi naš poveljnik, izognivši se zvijačno na ta način namerjenemu mu udarcu, a ostali naglo kot blisk poderemo vsak po enega na tla, skušajoč se umakniti za skalo ter si tako varovati hrbet. Lah i so za trenutek onemeli, a se potem z vso besnostjo zagnali z »avantii«-klicem na nas in zopet se je zasukal nož v naših rokah in polastila se nas je neka blaznost. Nikdar bi ne verjel, kaj je človek v takem položaju zmožen. Sovražna kri nam je škropila v obraze ter nam zalivala oči, roke so nam že začele omahovati in že smo bili na tem, da izgubimo zavest in v tem zares kritičnem trenutku se razpoči šrapnel nad našimi glavami, ki provzroči med Lah i veliko paniko, katero smo izrabili v svoj prid, ter jo srečno pobrisali proti svojim. Na podlagi naših poizvedb je potem naša stotinja napadla sovražnika, mu odvzela važno postojanko ter ujela dvakrat tako močno sovražno posadko. Naše delovanje je bilo torej že samo na sebi poplačano, a izostalo ni javno priznanje poveljnika. Mi »patru-listi« pa zapišemo javnosti svojo povest, proseč slavno uredništvo za priobčitev, da se otme pozabljenosti. Med sabo nabrani znesek pošljemo ob priložnosti iz bojišča slavnemu uredništvu za dobrodelne namene, pošiljajoč ponovno domoljubne pozdrave svojem in bralcem lista.

Laška artiljerija in naši letalci.

Dne ... ob lepem jasnem vremenu se je vzdignilo naše letalo, da si ogleda italijansko bojno stališče. Polet v približni daljavi 3 km je trajal od 9. do 10 $\frac{1}{4}$ ure dopoldne. Laška artiljerija je otvorila topovski ogenj nanj, pa ni imela nobenega uspeha. Od vseh strani so streljali, tako da je bilo naše letalo v sredi belih šrapnel-skih oblakov. Cilj njihove artiljerije pa je bil tak, da so kar po približno 1 km in še več prekratko ali v stran streljali. V tem času so oddali nanj nič manj kot 527 šrapnel-skih strelcev. Ker so videli, da nič ne opravijo, so utihnili. Ko si je naš letalec dobro in natančno ogledal sovražno gibanje v našem okraju, se je oddaljil zopet srečno in se nepoškodovan vrnil na svoje pristanišče. Le zmiraj tako!

J. M.—č.

Naši na Laškem.

V laških hribih smo. Bojev sedaj ravno nimamo posebnih; smo se malo ustavili, da malo sape ujamemo. »Pepino« nas pa prav plašno pričakuje in gleda, kod jo bo rinil nazaj, kadar bo sila. Tistih par kanončkov, ki jih še ima, je tudi že povezal in ima konje vedno vprežene, da brž požene, kadar mu bo prevroče postalo.

Pred par tedni smo »forikali« po ravninici proti mestecu ... Lah je streljal na vso moč, naš je pa tako moško in mirno rinil proti njemu, kakor da bi oni metal nanj bombone in piškote. Bilo je samo sedem lahko ranjenih, mačkoveci so bili pa za par vagonov municije lažji.

Tako smo dospeli v mestece, kjer smo »zabrali« mnogo jedil. 28. maj bo ostal marsikakemu Janezu živo v svominu. Bilo je res imenitno videti, ko je Janez moško sedel na kolaču sira in mirno obiral prešičevo stegno.

Za danes dovolj. Gromovite pozdrave vsem bralcem in bralkam »Slovenca«, posebno pa dobropoljskim dekletom pošiljajo: Deseterik Anton Perko; poddeseterik Ivan Bernik in Alfonz Kastelic; četovodja Franc Kamučar; deseterik Vincenc Benčina; Ivan Grabljevec; Josip Bradetič; Franc Bizjak.

Vojni stroški.

Za vojno so potrebne tri reči: denar, denar in zopet denar. Ta več stoletij znani izrek tudi v sedanji svetovni vojni ni izgubil svoje vrednosti in se ni izpremenil, izpremenile so se le številke, ki nam predočujejo višino vojnih stroškov. Te številke so se povpele na tako višino, ktere človeška doumljivost ne more več obvladati, lajik jih sicer pozna, ker se dan na dan navlačajo,

toda o njih vrednosti nima pravega pojma. Za razumevanje milijardnega računa modernih vojnih stroškov bi lajku kvečjemu mogel služiti kot temelj spomin na vojno odškodnino iz francoske vojne l. 1871, toda to svoto so štiri vojna posojila že daleko prekosila, če pomislimo, da znašajo v Avstriji 13.288 milijonov, na Ogrskem 6177 milijonov, v Nemčiji pa celo nad 35 milijard (1 milijarda = 1000 milijonov). Kdor bi hotel dobiti pravo pojmovanje skupnih vojnih stroškov te svetovne vojne, mora biti pripravljen, da mu bo treba računati s takimi številčnimi vrednotami, ki se do sedaj še nikoli niso praktično uporabljale. Ali je sploh mogoče izračunati vse izdatke, stroške in izgube, ktere trpijo posamezne vojskujoče se države? Ako se postavi pojem vojni strošek na najširši temelj, je to nemogoče. Kdo bi mogel sedaj ali kdaj pozneje napraviti zanesljiv račun vseh uničenih gospodarskih vrednot, ki se pravzaprav morajo pristeti v postavko vojnih stroškov? Kdo bi mogel z gotovostjo ceniti izgubo človeškega kapitala na mrtvecih, na onih, ki so postali za delo trajno nesposobni ali vsaj manj sposobni? Da se izognemo praznim domnevanjem in se opiramo le na gola dejstva, je treba to obširno polje precej omejiti: izpustiti je treba različne izgube posameznikov in družb, za temelj računov pa je postaviti le one izdatke, ki so jih posamezne države res plačale, ti pa so zopet direktni in indirektni. K indirektnim stroškom se med drugim prištevajo predumji zaveznikom, varstvenim ozemljem in kolonijam, državni nakup živil za civilno prebivalstvo; podpore svojem vpoklicanih in beguncev, obrestovanje vojnih dolgov, izpadek dohodkov na carini, železnici in pošti, toda tudi ti indirektni stroški ne pridejo v poštev, ker manjkajo podatki nekaterih držav in jih ni mogoče ceniti. Od direktnih stroškov, ki se izdajajo za oboroževanje, prehrano in prevoz čet za vzdrževanje in gradbo vojnih ladij in zračnih letal, je pa treba odšteti izdatke v mirnih časih, da se omogočijo pravi vojni stroški. Dr. Helfferich je v svojem govoru 16. marca letos v državnem zboru cenil skupni izdatek vseh vojskujočih se držav za čas od 1. avgusta 1914 do 31. marca 1916 na 160 milijard mark, in sicer 50 do 55 milijard za centralni državi, 100 do 105 milijard za sporazum. Ti njegovi podatki odgovarjajo tudi računu v angleškem časopisu »Economist«, v katerem se sporazumovi stroški krijejo s Helfferichovimi podatki, stroški centralnih držav pa presegajo za okroglo 11 in pol milijarde Helfferichove številke; vsekako pa so Helfferichovi računi o naših izdatkih pravilni, ker izvirajo iz zanesljivega vira, tako da lahko postavimo za temelj tega razmotrivanja vsoto 160 milijard. — 160 milijard! To je velikan-ska vsota v evropskem denarnem gospodarstvu, katere naš razum ne more pojmovati; predstavljati si jo moremo šele tedaj, če jo razkosamo v manjše dele. Tako znaša v 600 dni trajajoči vojni dnevni vojni strošek 266.6 milijonov mark, toda tudi ta vsota je za naše pojmovanje prevelika, šele vsota vojnih stroškov, ki znašajo vsako minuto 185.185.10 mark, se nahaja v za nas pojmljivih mejah. Da se plača ta vojni strošek vsake minute, je treba tri vreče cekinov po 20 mark, ki skupaj tehtajo poldrugi cent. Trije močni možje bi morali biti, ki bi prenašali te vreče: dva bi nosila stroške četverosporazuma, jeden pa naše in nemške. Za prenos vseh 160 milijard vojnih stroškov pa bi bilo treba 2.548.785 mož, torej bi moral vsak prebivalec Kranjske dežele nesti petkrat in še Štajerci bi nam morali poslati na pomoč 3766 ljudi, če bi bil vsak v stanu nositi po 50 funtov, kajti 160 milijard v zlatu tehta 63.719 ton 633 kg. Če bi pa hoteli vojne stroške poslati po železnici, bi bilo treba 90 vlakov po 70 desetonskih voz in enega z 72 vagoni. Ako bi 8 milijard cekinov po 20 mark (t. j. 160 milijard mark) položili enega poleg drugega v ravni črti, bi imeli zlato verigo dolgo 180.000 km, ki bi se dala 4 in polkrat oviti okoli zemlje. Ako bi bila s temi cekini tlakovana 8 m široka cesta, bi znašala njena dolžina 506 in četrt kilometra, torej bi bila okroglo sedemkrat daljša kakor cesta iz Ljubljane v Novo mesto. To vse so pa samo primeri, kajti za 160 milijard mark ni mogoče nakovati cekinov, ker sploh toliko zlata ni na celem svetu. Vse zlato, kar se ga je izkopalo na celem svetu od odkritja Amerike pa do leta 1908, je vredno le malo nad 53 milijard. Pridelek zlata v letu 1915 se računa na izredno visoko številko 1,9 milijarde, torej znaša ves pridelek zadnjih sedem let kvečjemu 10 do 12 milijard. Cela vrednost vsega zlata na svetu bi ne pokrila niti polovice stroškov te svetovne vojne do 31. marca 1916.

»Economist« cenil izgubo možstva

vseh držav v sedanji vojni na 3.980.000 mož, v tej številki so vračunani tudi za trajno delo nesposobni in umrli vsled bolezni. Torej stane uničenje enega človeškega življenja 40.201 marko. Očividno pa se kaže tu le postranski učinek denarja. Vprašanje za ta denar kupljenih vrednosti bodo narodi mogli šele po sklepu miru rešiti. Eno pa se da že sedaj z gotovostjo reči: Kakor so neizmerne vsote, s katerimi se računani v sedanji svetovni vojni, ravnotako je tudi neizmerena možnost, s pomočjo teh vsot izvojevati napredek na številnih poljih človeškega delovanja, če bi bile kdaj za skupne cilje celokupnega človeštva na razpolago take vsote, kakor v tej svetovni vojni. Le globoka, neomajljiva zavest, da gre za obrambo domovine in narodno samoohrano, ki zahteva te velikanske stroške, vspodbuja milijone ljudi, ki požrtvovalno dajejo na razpolago vedno nova finančna sredstva v to, da se za nje vojna konča z zmago.

Naši innaki iz Kranjske.

Neki praporščak piše:

Dne 9. t. m. je bil krvav boj, mešarsko klanje. Tako kratkega in tako vročega boja še mi ne pomnimo. Na moj voj, ki je imel zasedene zemlje približno 200 korakov, je prodiralo približno tri bataljone alpinov. Našim srce ni padlo v hlače. Ko smo vse Lahe pobili, se je stvar končala in stopil sem med mrtve. Videl sem z razbito glavo tam »sergente« — feldvebelna, ki je še krčevito držal spleten bič v roki, drugje »tenente« — poročnika, ki je ves prepričan, da njih »avanti« mora uspeti, prvi padel v našem strelnem jarku; stopim dalje in najdem poleg mrtvega neprijatelja polno ruske municije. Če so bili tudi Rusi med temi alpini, ne morem potrditi, ker ji mnimsem preiskal legitimacijo, a rusko municijo poznam prav dobro.

Da so bili Italijani ta dan strašno demoralizirani, ker so imeli izgube gorostasne, uspeha pa nobenega, se lahko iz tega razlaga, ker so popoldne poslali ravno k moji strelski luknji enega kurata, enega »primotenente« — nadporočnika in tri saniteje, — ki sem jih previdno sprejel — da bi prosili za mir toliko časa, da pokopljejo svoje mrličke.

Zivljenje za domovino.

Spominska črtica o f Mirkotu Vider.

»O to božje solnce, kako te ljubim na teh golih, mrzlih hribih! Še kamenje in nizko borovje si nadene prijazen obraz, če ju poljubi žarko solnce! Kaj bi jaz ne bil vesel tega blagoslova?! O beta se nam, da gremo v solnčno, obljubljenno deželo...« To je uvod k zadnjemu pismu, ki je je pisal rezervni kadet Mirko Vider svoji sestrici. Proroška intuicija se mu je izpolnila. Videl je solnčno obljubljenno deželo v duhu, dan pozneje jo je videl v resnici.

Iz tega njegovega pisma odseva ves značaj mladega junaka: mehka, pesniško čuteča duša, zlato srce, — pri vsem tem pa popoln in cel junak.

Zivljenje njegovo je bilo posvečeno samo delu in molitvi. Bil je vzoren, odličen dijak, ki se ni učil samo tega, kar mu je velevala šola, nego proučeval je vse to, kar se mu je zdelo, da bo potreboval za življenje. Proučeval je znanstvene spise, bavil se s socialnim delom, med svojimi tovariši je razširjal prepričanje, da v treznosti slovenskega naroda leži njegova prihodnost in moč za odpor proti zunanji in notranji sovražnikom. Pri tem pa ni pozabil, da je prazno delo brez blagoslova z nebes: bil je izvanredno, a nikdar vsiljivo pobožen kongreganist. S tiho notranjo molitvijo je dnevno delo začel, na enak način je dan zaključil. V družabnem oziru je bil tudi vzor dijaka, vzor mladeniča: zdel se je vsakomur kakor potoček, ki mirno teče po livadi in napaja bregove ter hoče s svojim blagoslovom doseči vse kar more.

Veliko je izgubila naša stranka, veliko njegovi tovariši in veliko njegovi stariši s to mlado dušo.

O junaški smrti mladega Mirkota Vider smo izvedeli sledeče: V postojankah je bil komaj par dni. Ko se je ločil od svojega brata Jožkota (ki je učitelj v Trzinu in sedaj tudi na fronti), je izražal trdno nado, da se še vidita — a kje?! V dno duše je bil prepričan, da se povrne v domovino zmagovalno, deležen veselja in slave zmagovalcev. S čutom prepričanja je šel tudi v boj, ki je bil eden najbolj vročih, kar jih pozna polk, pri katerem je služil. Ko je dobil ukaz, da s svojim vodom napreduje, je zaklical: »Fantje, naprej, pogum, Italijani se že umikajo!« Komaj je izgovoril te besede, ga je zadela sovražna krogla v vrat in kmalu je mirno zaspal smrtno spanje. Tovariši in pa moštvo, ki je bilo njemu podrejeno, so jokali ob njegovi smrti. Pod-

ložnikom je bil vedno dober; če je moral iz službenih ozirov kdaj biti strog, je to strogost izražal pozneje vedno na primeren način izkruvali z dobroto, da ž njo dosega večjo udanost in pokornost.

Bitka, v kateri je padel Mirko Vider, je bila, kakor rečeno, ena izmed najbolj vročih dotičnega polka. Bojevali so se proti veliki premoči in vendar so odbili sovražni napad. Nič manj kot 500 mrtvih Italijanov je obležalo pred oddelkom, v katerem je služil Vider. Dnevno povelje je dan po smrti Vidrovi konstatiralo, da je bil to eden največjih in najbolj krvavih porazov italijanskih alpinov. Dve in pol kompanije so vrgle štiri italijanske bataljone nazaj. Polkovnik je pisal: »Dan 9. julija bo časten dan v vojni zgodovini regimanta, krasen spominski list za večne čase, ki bo pričal, kakšni so bili junaki drugega bataljona. Mrtvih junakov se hočemo spominjati v vedni ljubezni in neomejenem spoštovanju! V tuji zemlji naj počivajo v miru!«

Dalje istodnevno povelje imenuje Mirkota Vider kadetom v rezervi za njegov junaški nastop pred sovražnikom.

Pokopan je bil Mirko Vider dne 10. julija v skalnatem grobu. Z njim skupaj sta bila pokopana še dva kadeta in en poročnik: skupaj so prišli v postojanke, skupaj so padli in skupaj so pokopani. Brat Jožko je Mirkotu zasadil na grob, ki leži 2000 metrov visoko v planinah, belih planink, modrega encijana in rdečega rododendra. Tako tudi cvetke na njegovem grobu pričajo, da počiva tam junak-Slovenec, ki je živel za vero (bela barva), dom (modra barva) in dal kri (rdeča barva) za cesarja.

Teh par spominskih vrstic končamo z besedami, ki jih je polkovnik Mirkota Vidra izrekel v tolažbo bratu Jožkotu: »Bil je pravi junak, kot tak je tudi umrl. Njegovo ime ostane vedno zapisano v zgodovini našega polka!«

Pismo iz Gorice.

Gorica, 25. julija 1916.

Zdi se, da postaja zadnje dni delovanja topništva pri Gorici vedno živeje. Gotovo so to le predpriprave za kake večje akcije. Ali pa bo morebiti na soški fronti mirneje nego drugod, kakor lani, ko sta bila avgust in september zelo pokojna.

V nedeljo 23. t. m. se je »zgubil« sovržni 15 centimeterski šrapnel v mesto. Razpočil je na vogalu ulice Sv. Klare in kosci so frčali do Travnika. K sreči ni imel naslednikov. Ponedeljek, 24., je tudi cel dan pokalo. Okrog 10. ure popoldne je privzila težka granata v že od prej poškodovano hišo »Pri Lunu« v Via Cserma. Povzročila je žrtve, menda 2 mrtva in več ranjenih. Proti večeru so padale na Rafut. Istotako so danes popoldne zvižgale laške granate preko mesta. Veliko jih je priletelo na državni kolodvor in tam okoli ter v bližino Šenpetra. Cel večer so se oglašale mine in pozno v noč so začele prasketati tudi puske.

Kar se tiče drugega življenja v napol praznem mestu je pač enolično in dolgočasno. Pa tisti, ki so tu, vključ vsemu temu in vključ nevarnostim, ne mislijo, da bi bilo morda kje drugje lepše in udobnejše. Vsak dan videm nekega gospoda, ki je pred kratkim na lastni glavi poskusil, da ni preveč dobro živeti pod laškimi granatami. A niti zmisli se ni, da bi bežal izpod njih. Svojo rano je lepo celil in ostal nadalje tukaj. So res postali skoro čudni ti Goričani, nekako trmasti. Tisti, ki bi morda raje bili bolj v miru, ne morejo, a tisti, ki bi mogli, nočejo in ne marajo zapustiti tu svojih hiš in svoje lastnine, ali pa so tako navezani na ta božji kraj, da mislijo, da bi se jim zdelo življenje v mrzli tujini pretežko. Vsi pa čakajo samo eno, da bo Gorica zopet odrešena laškega »odreševanja«. Sedaj so se morali pač tudi največji iredentari strezniti in spametovati, ko vidijo in čutijo, kake »dobrote« nam izkazujejo naši »reševalci«.

Preživljanje družin vpoklicancev.

Podpore za preživljanje in vojno posojilo. Nekatere posestnice, katerih močje so v vojni, so morale prodati živino za preskrbo vojaštva. Številno živine se je s tem znižalo. Prejeti denar so pa kmetice v patriotični navdušenosti naložile v vojnem posojilu. Nadejale so se, da se bode s tem denarjem, oziroma z obrestmi, živina zopet nakupila, kadar se mož povrne z vojne.

Ker so se razglasila imena tistih, ki so podpisali vojno posojilo, takih ni težko izslediti. Vsled tega se tistim, ki imajo kako vsoto naloženo v vojnem posojilu, prošnja za podporo odbije tudi v tem slučaju, ko ni nobene moške moči pri hiši. Ali je to prav?

»Ogroženo.« Ta izraz se bode udomačil pri prošnjah za državno podporo. Ljudstvu je bil izraz doslej neznan. Po nemško se reče »gefährdet«. S tem se ho-

če povedati, da je nastopila nevarnost, da se bode družina vsled tega, ker je kdo odšel v vojno, težko preživela, ako ne dobi podpore. Pri nas se šteje med znake, da preživljanje ni ogroženo, med drugim tudi tole: Člani družine so zdravi in dela zmogni, doma je še en odrasle sin, žena zadnji čas ni napravila nobenega novega dolga, imajo pri hiši še nekaj jestvin itd. Upravno sodišče stoji na nekoliko drugačnem stališču ter je mnenja, da se s podporo nadomešča zaslužek, izgubljen vsled vpoklica.

Kaj je pa s prošnjami na deželno vlad? Marsikdo, ki mu je bila prošnja za podporo pri okrajni komisiji odklonjena, se pritoži na deželno vlad. S to pritožbo pa ni nič pomagano, kajti deželna vlad jo pošlje okrajnemu glavarstvu v nadaljno poslovanje brez vsake druge opazke. Odgovor se glasi: Odklonjeno iz razlogov prejšnje razsodbe, ako se v pritožbi ni navedel noben novi moment za ugoditev ter dostavek: »Proti temu ni pritožbe.« Sicer je pritožba pač še mogoča, in sicer na upravno sodišče, katerega pa Slovenci ne nadlegujejo radi, ker je daleč.

Kako visoka naj je podpora z ozirom na zaslužek vpoklicanec? Zaslužek, katerega je imel vpoklicanec, je meja, čez katero podpora ne gre. Pač se zadnji čas ozira tudi na to, koliko bi vpoklicanec sedaj zaslužil. Tu je pa dano preveč prosto polje.

Prav bi bilo, ka bi se izdale kake norme.

Invalidi in podpore. Ako je kak vojak postal invalid, dobi preskrbno od vojaškega oblastva (Versorgungsgebühr), ki znaša okoli 63 K na mesec, ako je on za delo popolnoma nezmožen. Njegovi družini se pa zaradi tega podpora za preživljanje ne sme ustaviti, samo pri mesečnih izplačilih treba s potrdilom občinskega urada dokazati, da delanemožnost invalida še traja. Ako je bil kdo ranjen in je izgubil polovico zmognosti za delo (50%), dobi letne invalidne penzije 72 K in doklade za rane na leto 192 K. Znabiti je njegova delozmožnost zmanjšana le za 33%. Tudi v tem slučaju, dokler se bolj ne pozdravi, dobiva njegova družina, če je revna, proti zgoraj omenjenemu mesečnemu izkazu od županstva še naprej podporo za preživljanje.

Proslavljanje Battistij v Italiji.

Usmrčenje bivšega tridentinskega socialnodemokratskega državnega poslanca dr. Battistija in odvetniškega koncipienta F. Filzija iz Rovereta je povzročilo v Italiji gorostasne izbruhe sovraštva proti Avstriji. Obenem so prepadli v italijanski armadi. Kajti v njej je mnogo avstrijskih dezertirjev in veleizdajalcev, ki se po Battistijevem zgledu z orožjem v roki bore proti dedni domovini. Italijansko vrhovno poveljstvo je takoj po usmrčenju Battistija odredilo, da se vsi taki iredentisti nemudoma odstranijo iz prve črte italijanske armade.

Sicer se pa ni čuditi, če na Italijanskem proslavljajo avstrijske iredentistične veleizdajalce, ki so morali svojo nezvestobo plačati s smrtjo pod rabljevo roko, ko uživa ondi sloves narodnega mučenika navadni zločinec Oberdank. Italijanska mesta že tekmujejo med seboj z imenovanjem ulic po Battistiju in Filziju, da njuna imena ostanejo v spominu italijanskemu ljudstvu. Vsekakor pa je malo čudno slišati, če knez Colonna kot župan rimskega mesta proslavlja socialnega demokrata, o katerem je vendar znano, da je zaničeval vse one tradicije, ki so v častih pri rimskih plemiških družinah. Toda sovraštvo do Avstrije, ki je skupno vsem strankam na Italijanskem, slepi tudi take ljudi in jih dela krivične nasproti monarhiji.

Battisti ni bil kak zapeljan mladič, marveč dozor, razborit in učen mož. Dobro je poznal dalekosežnost svojega početja. Poznal je bistvo avstrijske države, ki je cesarstvo, v katerem zunanja politika in vojska nista stvar ljudstva, marveč izključno stvar vladarjeva. Poznal je tudi avstrijske kazenske postave, ki vsak napad na to najvišjo avtoriteto pod najtežjo kaznijo prepuščejo. Vse to le bilo Battistiju ni Filziju, ko sta pred vojno zbežala v Italijo, ondi razvijala veleizdajalsko vojno propagando in končno kot častnika vstopila v sovražno armado, dobro znano. Kot moža sta morala sprejeti nase tudi vse posledice svojih činov. V mirnih časih je imel vsak avstrijski državljani dovolj prilike, povedati svoje mnenje o zunanji politiki. V vojnem času pa vladna stroga vojno pravo in kdor se pregreši proti njegovim določbam, mora nositi tudi vse posledice neizprosnege zakona. Proslavljanje Battistija kot narodnega mučenika v garibaldistični Italiji nas pušča hladne. Za Avstrijce je Battisti veleizdajalec, ki ga je doletela osoda, kakoršno je zaslužil.

Primorske novice.

Odlikovanje po smrti za padlega junaka preč. g. Jožefa Fabijana, župnika pri Sv. Luciji, je prišlo te dni župnemu uradu pri Sv. Luciji. Pokojni je odlikovan z viteškim križcem cesarsko-avstrijskega Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. — Posestna listina tega križca se v prestavi glasi: St. 1061. 1916. Njegovo Veličanstvo cesar avstrijski, kralj češki itd. in apostolski kralj ogrski je blagovolil najmilostljivejše podeliti z Najvišjim odlokom z dne 6. marca 1916 v izvrševanju svojega poklica pred sovražnikom padlemu župniku Jožefu Fabijanu pri Sv. Luciji, v priznanje junaškega in požrtvovalnostipolnega obnašanja, viteški križec Franc Jožefovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca. Dunaj, dne 8. maja 1916. Od Njegovega c. in kr. Apostol. Veličanstva, Obersthofmeisteramt: (Podpis nečitljiv!) — Zalibog, da je nemila smrt prehitela njegovo dekoriranje, na katero bi bil lahko ponosen padli junak in katero bi mu bilo v veliko zadoščenje in priznanje za njegovo zvesto izvrševanje poklica.

Od Sv. Jakoba v Trstu nam pišejo: Že od nekdaj so imeli šentjakobski Slovenci navado, da so se ob nedeljah in praznikih zbirali na prostoru okoli cerkve, čeravno niso bili vsakokrat prijazno gledani in največkrat celo zasramovani od ljudi, od katerih bi smeli zasramovanja najmanj pričakovati. Ob nedeljah dopoldne so imeli besedo navadno možje, popoldne pa ženske z otroci. Vendar pa tako živo ni bilo nikdar, kakor nekaj časa sem, ko je v tamkajšnji cerkvi propovedoval mož, ki je odkrito pokazal dobro srce in ljubezen do slovenskega naroda, in ki je bil sam neustrašen avstrijski Slovenec, kakor se navadno sam izraža. Mož, ki ni pokazal strankarskega sovraštva proti nikomur, in ki je povsod z govorom in dejanjem kazal ljubezen do slovenskega naroda, odhaja danes ali prihodnje dni od nas v one kraje tamkaj v Istri, kjer ga bodo ravno tako ali pa še bolj potrebovali. O njem smemo danes le toliko reči, da je navajal v cerkvi poslušalce in poslušalke k ljubezni do naroda, domovine in Boga, da je na potu grajal toliko razvajeno posedanje in stanje ter bodril k delu, da je v šoli učil in naročal otrokom, da zahajajo v kraje in družbe, kjer se uče svoj narod spoštovati, da je povsod pomagal revežem in bolnikom, kolikor je bilo v njegovi moči. Ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem je dajal vzgled, kako naj se obnaša dober Slovenec. Danes sicer ne moremo razmotrivati, kakšen sad bo obrodil trud č. g. Andreja Nartnika, vendar upamo, da bomo lahko svoj čas vse povedali, kar je nam na srcu in kar nekaterim ne bode prijetno. Č. g. Andrej Nartnik pa bode ostal v spominu posebno pri materah in otrocih, ki ga posebno ljubijo kot dobrega propovednika. Marsikaterega oko se bo ob prilikah veselih dogodkov za našo domovino zastojal oziralo v okno, kjer je nekaj samozvestno plapolala naša ljubljena trobojnica in katere najgorečnejši zagovornik je bil ravno č. g. Andrej Nartnik.

Komen, 26. julija 1916. — Kmalu bode dovršeno stavbeno delo spomenikov na vojaških pokopališčih v Komnu, v Svetem in v Gorjanskem. Potem se bo izvršilo slovesno blagoslovljenje. Slednje bo izvršil apostolski vojni vikar škof E. Bjelik. — Septembra meseca se bo tukaj postavil spomenik nadvojvodu Jožefu. Delo vrlo napreduje. Izklesan bode iz kraškega marmorja, katerega lomijo v »Cava romana« v Nabrežini. — Te dni se je od tukaj odpeljal na svoj službeni kraj — na Vojsčivo — na nogi ranjeni veleč. g. Karol Čigon, tamošnji vikar. — Bil je štiri mesece v tukajšnji vojaški bolnišnici. Ker mu je sedaj bolje, upamo, da kmalu okreva. Radi tega se želi podati v morskopolje, da čimprej okreva. — Zelimu mu zdravja, katerega je potreben po 47 letnem službovanju kot duhovnik v prilog svojih vernikov!

Goriški dijaki-begunci, ki se nahajajo v konvikt za srednješolce z juga, prosijo knjige za pouk in zabavo, Blagovoljne pošiljave sprejema posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38.

Povezil je dne 24. julija železniški voz pri premikanju na postaji Podmelec delavca Ivana Kovačiča Bače št. 54. Nesrečnežu je kolo popolnoma odrezalo levo roko in nogo. Prinesli so ga v bližnjo vojaško bolnišnico v Klavžah.

Zaplembo premoženja je odredilo tržaško deželno sodišče proti 42letnemu Viktorju Fonda, pristojnemu v Piranu, v zadnjem času vojaški orožnik v Strassoldu, in proti tačas odsotnemu odvetniku dr. Rajmundu Luzzatto, rojen in pristojen v Gorico, židovske vere, ker sta osumljena »ločina proti oboroženi moči družave.

Umrl je minuli teden v Pulji črno-vojnik Miloš Č. a č. posestnik pri Sv. M. M. Spodnji. Zapustil je vdovo s 4 otroki.

Delavstvo tobačne tvornice v Rovinju. ki je bilo lani odpuščeno, pa je ostalo doma, dobi tedensko podporo po največ 5 K. Podpora se bo izplačala od junija 1915 ter znaša prvi obrok za posameznega delavca 225 K. V prihodnje se bo izplačevala podpora na vsake tri mesece. Izplačevanje prevzemo okrajna glavarstva. — Kdor prizadetih bi ne dobil podpore, pa meni, da ima pravico do nje, naj se obrne na vladnega komisarja v Rovinju.

Odlikovanje. Poštna upraviteljica Marija Perko v Rihenburgu pri Gorici je odlikovana za izredne zasluge za vojno botrstvo z veliko častno svetinjo.

Iz ujetništva na Ruskem je pisal po 20 mesecih Vladimir Plahuta iz Batuj. Kot mrtvega so ga objokovali žena s sinčekom in starši.

Na severnem bojišču je padel dne 6. julija in bil istotam pokopan Franc V. trih iz Batuj. Bil je celo leto na bojišču, najprej na Rombonu, potem na Tirolskem in slednjič v Galiciji. Zadel ga je strel v glavo. Bil je Orel, spoštovan od vseh.

Olajšave na železnicah za dijaške begunce. Po prizadevanju odbora za begunce z juga je železniško ministrstvo izdalo odlok (2. jul. 1916, št. 25.750—6a), v katerem izjavlja, da je pripravljeno dovoliti dijakom beguncem na Češkem, Moravskem, Spodnjem in Zgornjem Avstrijskem, Štajerskem in Solnoograškem brezplačno vožnjo na svojih lastnih ali po državi upravljanjih železnicah, da morejo redno obiskovati šolo ali kak tečaj. Vožnja po železnici ne sme biti daljša nego 20 km; brezplačna vožnja se dovoli samo za tretji razred. Prošnje je vlagati na pristojnem železniškem ravnanstvu; priložiti je ubožno spričevalo politične ali varnostne oblasti in spričevalo šolskega ravnateljstva, da je prosilec ali učenec dotičnega zavoda, katero spričevalo mora potrditi tudi politična oblast, pod katere nadzorstvo spada dotični zavod. Brezplačni vožni list se izda za celo šolsko dobo, vendar pa ne več nego za eno koledarsko leto.

Vojska z Rusi.

Bitka pri Brodih.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. julija. Uradno se poroča: Več ruskih napadov se je izjalovilo pri zgornjem Černem-Čeremošu.

Sovražnik je včeraj nadaljeval severno od Brodov cel dan svoje navale. Do poznega popoldneva ni mogel pridobiti niti koraka na prostoru; naše vrle čete so ga vedno in vedno zopet odbile. Šele zvečer se je posrečilo Rusom, da so s sunkom množice vdrl v naše postojanke vzhodno od ceste, ki vodi iz Lešniava v Brody. Naše čete so nadaljevale boj na južnem robu pri Brodih. Pri Pustomitih v Volinji so pregnali c. in kr. oddelki sovražnika iz neke prednje utrdbе.

Severovzhodno od Svinjuhov odvrčamo krajni vlom Rusov s protisunkom. Sovražnik je po odmoru štirih tednov sredi julija v Volinji zopet podvzel svojo ofenzivo. Ves njegov uspeh je danes v kratkih besedah ta, da je potisnil na naši strani 80 km široki kos bojne črte ne več kakor 15 km nazaj. Ta mali pridobitek na prostoru je plačal sovražnik z neprestano vrsto težkih napadov in s strašnimi žrtvami.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 28. julija. Veliki glavni stan:

Vojna skupina maršala pl. Hindenburga.

Položaj se splošno ni izpremenil.

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Rusi so ponovili z močnimi silami svoje napade; na bojno črto Skrobova—Vigoda vzhodno od Gorodišča so se zagnali od včeraj popoldne z dvema armadnima zboroma šestkrat, a zaman; napade nadaljujejo. Večkrat so pluli nazaj napadali valovi dveh divizij pri naših postojankah Ščara, severovzhodno od Liahovičev. Izgube sovražnika so zelo težke.

Vojna skupina generala pl. Linsingena.

Ruski napadi so pridobili najprej severovzhodno od Svinjuhov na prostoru; uvedli so se protinapadi.

Avstrijske čete so vrgle pri Pustomitih Ruse z naskokom iz predpostojanke nazaj.

Armada generala grofa pl. Bothmerja.

Nobenih posebnih dogodkov.

Vrhovno vojno vodstvo:

Boji pri Brodih se nadaljujejo. Naša

severno od mesta stoječa bojna skupina se je morala ponoči umakniti; sovražnik je

tudi tu zopet umel zbrati na odločilni točki znatno premoč in jo uveljaviti. Boji se nadaljujejo v pripravljenih postojankah južno od Brodov.

V Volinji je proti pri Svinjuhjih v naše postojanke vdrlu sovražniku protinapad v teku. Dalje proti severu pri Pustomitih smo vrgli sovražnika iz neke predpostojanke.

Naše prodiranje na prostoru severno od prelaza Prislop se včeraj ni nadlajevalo, ker je bilo treba odbiti zelo silne protinapade na pomoč prihitelih ruskih rezerv.

Bitka pri Baranovičih, v katerih je sovražnik doslej zastavil približno 120.000 mož, je tudi včeraj ugodno potekla za čete generala Woyrscha.

RUSKA URADNA POROČILA.

25. julija popoldne. Zahodno bojišče. Naše brodoge na jezeru Niadziel je obstreljevalo ponoči sovražna bivališča na bregu jezera. Pri Skrobovi (22 km severovzhodno od Baranovičev) preiskajoče čete je odbil naš ogenj. V smeri proti Lucku pri Ščerinkih (35 km zahodno od Lucka) smo odbili napad sovražnika. Med včerajšnjim napadom na vas Halicany so se razvili novi cestni boji; tam smo zaplenili še dve strojni puški in ujeli 77 Nemcev in Avstrijcev. Ponoči 25. t. m. so vdrl hrabri polki generala Saharova skozi sovražne žične ograje na bregu Slonovke pri Lešniovu; bile so vroče boje.

25. julija zvečer. Prehod naših čet čez Slonovko ob izlivu v reko Stir se razvija v sovražnem ognju brez odmora. Pri današnjem napadovanju smo ujeli 1000 mož in zaplenili 4 topove in 5 strojnih pušk, ki smo jih namerili na sovražnika.

26. julija popoldne. Zahodno bojišče. Pri Kemmeru (8 km zahodno od Sloka) so napadli Nemci dvakrat po pripravi s topovi. Na nekaterih točkah so potisnili nazaj naše najsprejnejše črte, a morali so se nato umakniti v našem osedotočenem ognju in popustiti pridobljeno ozemlje mrtvih in ranjenec. Severovzhodno od Baranovičev ljut topniški ogenj na obeh straneh. Cel dan so se vršili boji prednjih čet, naši so na nekaterih točkah nekoliko napredovali; šest sovražnih letal je vrglo 36 bomb na kolodvor Samirje (42 km severovzhodno od Baranovičev). Enajst sovražnih letal je vrglo 71 bomb na kolodvor Pogorjelci (22 km severovzhodno od Baranovičev). Pri vasi Vondi (2 km južno-zahodno od Baranovičev) je prekorčila sovražna stotinja ponoči 25. t. m. po ljuitem topniškem ognju reko Ščaro in se je približala našim žičnim ograjam, a odbil jo je ogenj naše pehote in strojnih pušk; pri reki smo potiskali sovražnika z velikimi izgubami vedno bolj nazaj; ujeli smo 63 častnikov in 4000 vojakov in zaplenili 5 topov, 6 strojnih pušk, 12 zabojev s strelivom in drugo vojno blago.

BITKA PRI BRODIH.

Vojni tiskovni stan, 28. julija. (Poročilo vojnih poročevalcev, potrjeno po vojnem tiskovnem stanu.) Pri Brodih divja nekaj dni velika bitka. Rusi so pri novi razvrstitvi vrgli velike vojne množice v prostor severno od železniške proge Brody—Lvov, da izvedejo tam glavni sunek na našo bojno črto. V večdnevni boj, ki spadajo med najbesnejše bitke vseh bitk, ki so se bile v Galiciji, se je posrečilo našim četam, da so prestregle s strašnimi množicami ljudi z več strani izvajani poizkusi prebiti našo bojno črto; naši so odbili neštete napade Rusov, ki so vedno in vedno napadali v globokih krdelih med Radzivilovom in Stirom, kljubovali so Rusom, ki so poizkušali, da se približajo Brodom z vzhoda. Včeraj in danes se je nahajalo težišče ruskih napadov v bojih severno od mesta pri cesti Liešniav—Brody, kjer so kljubovali avstrijski polki večkratni premoči; topništvo jih je izredno dobro učinkujoče podpiralo. Proti večeru so vodili Rusi zopet nove množice v boj, na eni točki se jim je posrečilo, da so vdrl v našo bojno črto. Vsled premoči sovražnika bi bilo nevarno, če bi bili še držali črto severno od Brodov. Vojno vodstvo je zato odredilo, naj se umakne naša bojna črta v tem odseku na južni rob Brodov.

Trdi boji so se tudi razvili na višinah na desnem bregu Črnega Čeremoša, kjer so se trudile ruske sile, da nam iztrgajo v zadnjih dneh priborjene dobiteke tal; vsi njih poizkusi so ostali brez uspeha, dasi se tam radi dežja in megle v tem odseku ni dobro videlo, kar je otežkočilo opazovanje poizvedovalcem topništva.

Srečno so nastopale naše poizvedovalne čete na nekaterih točkah bojne črte pri Stripi in pri Koropiecu.

Besni boji so se razvili zahodno od Torčina.

Armada skupina generala Woyrscha je odbila pri Baranovičih veliko ruskih naskokov.

Frankobrod ob Meni. »Frankfurter Zeitung« poroča: Ofenziva armade Saharova, ki je dobila najvažnejša ojačenja, pravijo, da tri armadne zборе, traja dalje v splošni smeri proti Lvovu na obeh straneh Stira. Ko je ta armada 21. julija delo-

ma prekoračila spodnjo Lipo, se je zapletla južno od tam z našimi v trdnih postojankah se nahajajočimi četami v ljute boje. Na desnem bregu Stira nahajajoče se vzhodno krilo armade Saharova, ki prodira v južni smeri proti Berestečku, se vojskuje od 25. t. m. pri Slonovki, ki se izliva 10 kilometrov severovzhodno od Brodov v Stir. Rusom se je tam posrečilo, da so v mali širini udrl do v najsprejnejše črte, boji tam se nadaljujejo. Tudi v Bukovino sta došla po zanesljivih poročilih dva nova ruska armadna zborna, da ojačita armado Lesičkega. Vpadalni poizkus Rusov ob dolini reke Prut na Ogrsko se je izjalovil v vseh točkah.

SLOVENSKI VOJAKI OB STRIPI.

Piše se nam: Tu ob Stripi v Galiciji nas je mnogo slovenskih fantov in mož, ki kljubujemo Rusom. Mi dragonci smo Rusom že marsikatero posvetili. Naše strojne puške so jih na tisoče pokosile. Rusi predobro vedo, da se s slovenskimi dragonci ni igrati. Mi trdno držimo nam izročene postojanke. — J. Lesjak, desetenik; Jožes Čepelnik, J. Devetak, Fr. Rihtarič.

ZAUPANJE GENERALA PL. LINSINGENA.

Frankobrod, 28. julija. (Po »Frankfurter Zeitung«.) Poročevalec lista »New York Times« poroča, da je izjavil njegovemu poročevalcu general pl. Linsingen: »Samoočebni umljivo je, če zberejo Rusi na ozki bojni črti vse, kar morejo spraviti skupaj; če delajo ravno tako, kot Angliji na zahodni bojni črti, kjer so na ozkem mestu nagromadili 17 divizij, da bodo začasno utisnili na eni ali drugi točki našo bojno črto, dokler ne bomo pritegnili svojih rezerv in z njimi prestregli njih sunek. Ne verujem, da bi se kdaj Rusom posrečilo, da bodo končno prebili našo bojno črto.

RADKO DIMITRIJEV O DOBI VOJSKE.

Kodanj, 27. julija. General Radko Dimitrijevič, ki se na čelu neke armade zopet vojskuje na bojni črti pri Tarnopolu, je rekel vojnemu poročevalcu lista »Novoe Vremja«, da se bo Rusija z osrednjima veslesilama toliko časa vojskovala, dokler ne bo zopet priborila 16 gubernij, ki jih je izgubila.

NEPREMAGLJIVA HINDENBURGOVA BOJNA ČRTA.

Genf, 28. julija. Petrograjski poročevalec lista »Tribuna« javlja, da je poizkušala severna ruska armada pod Kuropatkinom prebiti Hindenburgove postojanke. V ta namen so zbrali Rusi 1000 topov, da z njimi pripravijo napad. Hindenburg vodi osebno obrambo; nastopal je s krvavimi protinapadi, ki so stali Ruse težke žrtve. Rusom se ni posrečilo, da bi bili prebili nemško bojno črto.

STÜRMEJEVA IZJAVA.

Petrograd, 28. julija. (K. u.) Po povratku iz glavnega stana je podal zunanji minister in predsednik ministrskega sveta Stürmer naslednjo izjavo: Vsled želje carja prevzemam vodstvo zunanjega ministertva med strašno vojsko, ker so vsi napore in misli ruskega naroda naperjene na poraz trdovratnega sovražnika. Vsa naša čustva mora voditi le en mogočen klic: Vojska do končne zmage!

Ne dvomim, da bo meni zaupnan urad, storil vse, kar je od njega odvisno, da trdno in jasno kakor se spodobi za veliko Rusijo, zasleduje to pot. Trenotno se ne bom dotaknil nobenega posameznega vprašanja, tudi ne slovanskega vprašanja kljub njegovi važnosti. Sedaj ni časa govoriti, marveč delati.

V diplomatičnem svetu sem jaz novinec, ali vprašanja zunanje politike so mi bila vedno pri srcu. Že kot dijak sem posvetil vso svojo pozornost temu, kar je pri srcu vseh Rusov.

JAPONSKA DOBAVI RUSIJI NOVO STRELIVO.

Curih, 27. julija. Švicarski listi poročajo, da sta sklenili ruska in japonska vlada novo pogodbo o dobavi streliva v znesku 45 milijonov, ki se bo dobavilo do aprila 1917.

DR. LEO PREDSEDNIK V KRAKOVEM.

Krakov, 28. julija. (Kor. ur.) Na današnji seji mestnega sveta je bil državni poslanec dr. Leo zopet izvoljen za mestnega predsednika.

PROZORNA ANGLEŠKA HINAVŠČINA GLEDE NA POMOČ POLJSKI.

Berlin, 28. julija. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja: Na poziv predsednika Združenih držav vsem vojskujočim se vladam, da bi se dosegel sporazum glede na pomožno delo Poljski, je viscomte Grey pravkar odgovoril. Njegova izjava ni nič drugega, kakor poizkus, da bi po Nemčiji in Avstriji zasedeno ozemlje pridružili izstradalnemu načinu, ki ga je angleška vlada proti dolžilom mednarodnega prava razglasila glede na Nemčijo. Če hoče odvaliti viscomte Grey na Nemčijo posledice, ki jih ima ta strašen načrt za prebivalstvo zasedenih ozemelj, je to angleška hinavščina, ki se odlikuje s posebno prozornostjo.

IZ RUSIJE ZOPET DOŠEL NOV TRANSPORT ZAMENJANIH INVALIDOV.

Dunaj, 29. julija. (Kor. ur.) Na dunajski vzhodni kolodvor se je pripeljal včeraj zopet velik transport zamenjanih invalidov iz Rusije; med 143 vojakov je bilo 70 Avstrijcev. Pri sprejemu na vzhodnem kolodvoru so bili navzoči nadvojvoda Karol Šefan in zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

MANJ IZGNANCEV V SIBIRIJO.

Kodanj, 28. julija. »Berlingske Tiden« poroča iz Petrograda: Ministrski predsednik Stürmer je izdelal zakonski načrt, da beračev, potepuhov in radi političnih in verskih prestopkov ne bodo več izganjali.

Napad nemških letalcev na rusko letalno postajo Libava.

Berlin, 28. julija. (Kor. ur.) Wolffov urad javlja:

Neka skupina naših letal je 27. t. m. iznova dvakrat napadla rusko letalno postajo Libava na Zerelu, in sicer zgodaj zjutraj in zvečer. Kljub močni obrambi smo dosegli dobre uspehe proti postaji in doglali z gotovostjo, da smo zadeli in zažgali lope; ena hiša letalne postaje je pogorela.

Ostra napetost med Švedsko in Rusijo.

Berlin, 28. julija. »Neue Hamburger Ztg.« poroča iz Stockholma: Dopusti za armado in mornarico so preklicani. Ministrstvo pripravlja novo protestno noto Rusiji.

Stockholm, 28. julija. (Kor. ur.) Poostreitev švedsko-ruskega spora je sedaj dejstvo. Poučene osebnosti pravijo soglasno, da švedska dela podobne odredbe kakor Holandska, in hoče pokazati, da je švedska pripravljena za vse slučaje. Če bodo te odredbe končno dobile drugačne oblike, danes ni mogoče reči.

Vojska z Italijo.

Močan topovski ogenj pri Paneveggio. Novi uspehi naših pomorskih letalcev.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 28. junija. Uradno se poroča: Na naši bojni črti ni bilo večjih bojev. V kotlini Laghi je privedla neka patrolja enega častnika in 27 ujetih mož.

Pri Paneveggio je nadaljeval sovražnik ogenj s topovi; napredovanje slabših sovražnih oddelkov je že naš ogenj ubranil.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Dogodki na morju.

Dunaj, 28. junija. Uradno se poroča: Naše skupine morskih letal so metale dne 27. t. m. zjutraj z uspehom težke, lahke in zažigalne bombe na kolodvore, na vojaške naprave in na tvornice v Otranto, Mola, Bari, Civinazzo in v Molifetta. Posebno učinkujoče so zadele naše bombe kolodvorska poslopja, tvornice in palačo guvernerja, kjer so provzročile hude požare. Naše skupine so se vrnile nepoškodovane, dasi so jih besno obstreljevali in so jih napadla obrambna letala.

Poveljstvo mornarice.

Italijansko uradno poročilo.

26. julija. V Val Lagarina in v odseku Borcola je presenetilo naše topništvo z dobrim uspehom sovražna krдела, ko so korakala. Na bojni črti Posina-Astico smo odbili ponoči na 25. julija dva krepka napada sovražnika na vrh Cimone. Nadaljujemo čiščenje od sovražnika v brezpotni šumi, ki se razteza od Cimone proti Donezza.

Na planoti Asiago ojačujejo naše čete postojanke, ki so jih pridobile. V malih bojih je izgubil sovražnik približno 30 ujetnikov. V Val Travignola so metali naši letalci bombe na zbirališča vozov in na skladišča v Belamonte. V Karniji je obstreljevalo naše topništvo krдела tovrne živine in vozila na cesti Kreuzberg. Sovražnik je vrgel nekaj granat v kraje zgornjega dela doline Degano; med prebivalstvom so bile žrtve. Na bojni črti pri Soči nobenega posebnega dogodka. Sovražnik uporablja vedno bolj eksplozivne krogle.

»Ponesrečeni napad s plinom« ob Soči.

Lugano, 28. julija. Kokor znano, je italijansko vojno vodstvo pred kratkim objavilo zavito poročilo o »popolnoma ponesrečenem in brezuspešnem napadu s plinom«, katerega so Avstrijci 23. junija uprizorili na neki točki kraške bojne črte. To poročilo popolnoma pobije opis nekega udeleženca v turinski »Stampi« z dne 22. t. m. na prvem mestu, ki se začneja z besedami: »Dne 29. junija so nas Avstrijci zadušili s trupeniimi plini. Mnogo, mnogo naših je padlo. Presenečen in decimiran je zapustil moj polk svoje postojanke.«

Ugonobljeni Cadorna.

Lugano, 28. julija. Italijanski listi ogorčeno poročajo, da je nekaj časa sem in tamo, da bi brezličnim potom razširjevali Cadornova poročila, ker nemške brezlične brzjavke vse druge preglasujejo. Nemška postaja je tako mogočna, da če tudi ne izločuje žarkov, ki jih izpuščajo iz stolpa Eiffel, popolnoma izločuje žarke italijanske postaje.

»Ponesrečen napad s plinom« pri Soči.

Lugano, 27. julija. Znano je, da je objavilo italijansko vojno vodstvo nedavno trakujoč podoben opis »popolnoma ponesrečenega in neučinkovitega napada s plinom«, ki so ga podvzeli Avstrijci 29. junija na nekem mestu bojne črte na Krasu. V posebno luč postavljajo ta opis pol dvanajststote objavljenih osmrtnih častnikov, ki so postali žrtve napada s plinom; resničnost uradne italijanske trditve pa še bolj zmagajala poročila udeležencev, ki ga je objavila turinska »Stampa« in ki se pričene takole: Dne 29. junija so nas dušili Avstrijci s strupenimi plini; veliko, veliko naših je padlo. Presenečen in zmanjšanih je izpraznil moj polk svojo postojanko.

Nov poveljnik na Tirolskem.

Na mesto generala Dankla je imenovan za deželnoobrambne poveljnika na Tirolskem general pehote Jožef Roth pl. Limanova, ki je dobil svoje plemstvo za svoja junaštva lanskega poletja v Galiciji.

Hrvati vsikdar junaki.

Prof. Lovrič piše »Našemu Jedinstvu«:

30. junija je Italijan z močnimi silami naskočil naše postojanke pri C. Tu so Cadornovi otroci naleteli na hrvatske mišice. Naši Hrvati iz Banovine so sprejeli verolomnega zaveznika z znanim hrvatskim junaštvom, ga odbili in mu zadali strašne izgube.

Zares, kjer je na straži deca hrvatske majke, ondi more človek mirno spati. Od navadnega vojaka pa do najvišjega generala se vsak divi izrednemu hrvatskemu junaštvu. Ko se je po odbitem sovražnem napadu z zanosom govorilo o Hrvatih, je naš general potegnil iz žepa svoj dnevnik in nam rekel: Imel sem nekaj časa kot brigadir pod svojim poveljstvom en hrvatski bataljon, in glej, tega in tega dne so vzeli to postojanko, tega in tega dne so zaplenili 20, tega 10 težkih topov itd. In tako je slavni general z dokumenti v roki pletel vence slave junaškim sinovom hrvatske majke.

Ko so nedavno naši Banovci do grda zmlatili Italijane, jim je nekdo izmed njih zaklical: »Vi Hrvati ste najsmrdljivejši izmed vseh Slovanov!« Visoko moralo Hrvatov; njihovo neomajno ljubav do oboževanega vladarja in mile domovine — imenuje tisti, ki je pogazil poštenje — smrad! (Sudici Croati.) V italijanskem slovarju niti ni več drugega izraza za moralni pojmov poštenja.

Te dni smo našli še tri italijanske tope, ki so jih bili Lah spretno skrili. Znano je, da smo o priliki zadnje ofenzive zaplenili Italijanom veliko število težkih topov. Da jim jih sedaj manjka, to, hvala Bogu, sedaj opažamo in čutimo.

Iz naših uradnih poročil vam je znano, da smo zaradi skrajšanja fronte opustili nekaj sprednjih postojank. Vse to se je zgodilo, ne da bi bili Italijani ujeli le enega moža. Cadorna je pa poročal, da metodično napreduje. Med tem je došel do naših postojank in že čuti po kosteh našo dobro mu znano metodo.

Še nekaj: Italijani imajo takozvano »četo mrtvih«, kajti kamor stopi ta četa, ondi kraljuje neki poraz in smrt. Naši pa naravnost iščejo prilike, da se pogledajo s to četo iz oči v oči. In res je prilika nedavno nanesele in naši so to četo tako zbili, da je bila v popolnem smislu — četa mrtvih.

Lahonsko hujskanje proti švicl.

Curih. »Popolo d' Italia« je pričel hujskati proti Švicl; švicarskemu zveznemu svetu očita, da podpira tajno osrednji velesili in da izvaža veliko mesa v Avstrijo.

Odstop italijanskega finančnega ministra.

Basel, 28. julija. »Baseler Nachrichten« javljajo iz Milana: Casopisje trdi, da bo odstopil italijanski finančni minister Meda.

Italijani žele konca vojske.

Curih, 28. julija. Neki tukajšnji list objavlja obvestila nekega švicarskega trgovca, ki se je pravkar vrnil iz Italije. Gibanje proti nadaljevanju nepopolne vojske se je zadnji čas pomnožilo. Navdušenje, ki ga dejansko ni, vlada le le umetno dela; vohunstvo in cenzura prekašata v Italiji Rusijo. Poveljniki zelo močno menjajo. Čitajo sicer okrašena Cadornova poročila, verujejo pa vojakom, ki prihajajo z bojne črte. Ves svet se zanima le za eno vprašanje: kdaj se bo končala vojska? Ljudje so že popolnoma siti vojske.

Boji na zahodu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 28. julija. Veliki glavni stan: Sunek neke nemške patrulje nam je pridobil 30 ujetnikov (med njimi 3 častnike) in dve strojni puški. Severno od Somme do največje moči pomnoženemu angleškemu ognju so sledili popoldne močni napadi, ki so se popolnoma zrušili pred našimi postojankami pri Pozieres, dalje večkrat pri gozdu Foureaux in južno od tam; luti bližnji boji so se razvili v Longueval in pri gozdu Delville; a tudi tu se ne more ponašati sovražnik z nobenimi uspehi.

Južno od Somme je došlo med živahnim nadaljevanjem streljanja s topovi na obeh straneh le pri Soyecourt do sunkov sovražnih čet, ki so bile oborožene z ročnimi granatami; napade smo odbili.

Uspela niso podjetja Francozov zahodno od Moze proti utrdbi Thiaumont. Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

27. julija ob 3. uri popoldne. Južno od Somme so Francozi nekoliko napredovali zahodno od Estrées. Pri dohodih v Soyecourt se je precej živahno streljalo s puškami. Nemci so napadli zvečer severno od Aisne po ljutem ognju s topovi prednji kot v hosti pri Ville au Bois; napad se je zrušil v ognju strojnih pušk. V Champagni so sledili obstreljevanju na postojanke zahodno od Prosnes ob 10. uri zvečer močni napadi Nemcev na 1200 metrov široki bojni črti; ustavil jih je naš zapiralni ogenj, nekateri deli so vdrlj v prednje kose strelskih jarkov; protinapad jih je zopet vrnil iz njih. Na bojni črti pri Verdunu se je zopet oživel v gotovi moči topniški boj ponoči v gdesku višine 304 in pri Fleury in La Lauffe. Francozi so dosegli s pomočjo ročnih granat uspehe zahodno od Thiaumont.

27. julija ob 11. uri ponoči. Običajni ogenj s topovi na večjem delu bojne črte. Ljutj ogenj s topovi na desnem bregu Moze, posebno v odsekih Fleury, v gozdu Fumin in v Chenois. Letalci. Dopoldne so metala tri sovražna letala bombe na Grepv en y Valois; tri ženske so bile ob tej priliki ranjene, ena deklica je pa bila ubita.

Francozom primanjkuje vojakov.

Genf, 28. julija. (Kor. ur.) Vse kaže, da primanjkuje francoski armadi občutno vojakov. Leta 1915. so znižali stanje bataljonov od 1000 na 800 mož; zadnje čase so pa razpustili pri vsej pehoti in pri lovcih pri vsakem bataljonu eno stotnijo; vojake razpuščenih stotnij so pa pridelili drugim stotnijam, da so jih izpopolnili. Boje se pač, da bi vojaške novince letnika 1917 že zdaj poslali na bojno črto, da bi vzravnali z njimi nastale izgube, ki so znašale, kakor pravijo, pri Verdunu vsaj 350.000 mož, pri Somme 50.000 mož za Francoze, medtem ko so tam izgubili Angleži vsaj 150.000 mož.

Krvni davek francoske zbornice.

Genf, 27. julija. Pred kratkim v bojih pri Somme padli vojvoda Rohan je zastopal v zbornici volilce iz Ploermela. Na bojišču je padlo v sedanji vojski že deset francoskih poslancev in sicer Rohan, Pierre Goujon, Pavel Proust, Nortier, Roland Chevallon, Chaigne, André Thome in Driant; padel je tudi senator letalec dr. Raymond. Vseh devet parlamentarcev je odrinilo prostovoljno na vojsko.

Izgube Angležev.

London, 27. julija. (K. u.) »Daily Chronicle« pišejo: Naši uspehi so nas stali boje, ki so trajali štiri dni; boril se je mož z možem; naše izgube niso mogle biti majhne.

Nobenega vzroka za optimizem.

Rotterdam, 28. julija. »Times« pišejo: Zaenkrat nimamo nobenega povoda za optimizem. Dnevne izgube so zelo velike. Kar nas napravlja trde in resne, je spoznanje, da ni druge poti kot neprestani krvavi naveli proti premočnim postojankam sovražnika.

Gozdni požar pri Bordeaux.

Pariz, 28. julija. (Kor. ur.) »Matin« poroča: V državnih gozdih blizu Bordeaux, kjer se nahaja tabor zamorcev vojakov, je izbruhnil požar, ki se je tako razširil, da so morali poklicati posadko na pomoč; 60 ha gozda gori.

Grey grozi z odstopom.

Basel, 28. julija. »Daily Chronicle« poroča, da se je angleški zunanji minister lord Grey odločil, da ostopi ako bi odstopil ministr. predsednik Asquith.

Velika nesreča v angleški ladjedelnici.

Haag, 28. julija. V angleški ladjedelnici Vickers se je pred kratkim pripetila velika nesreča. Kakor se poroča iz Londona je na bojni križarki razreda »Tiger«, ki so jo od bitke pri Skagerraku popravljali, eksplodiral kotel, vsled česar je križarka skoro popolnoma uni-

čena. Trije visoki uradniki admiralitete so bili pri tem ubiti.

Velika bojna ladja ali »mala pomožna križarka«?

London, 28. julija. Uradno: Neka brzjavka, ki je došla iz Berlina v Amsterdam, trdi, da je nemški podmorski čoln 20. julija na višini Orkneyskih otokov s torpedi napadel neko angleško veliko bojno ladjo in jo dvakrat zadel.

Britska admiraliteta »izjavlja« temu nasproti, da je resnica sledeča: Neka mala križarka je bila omenjenega dne na višini severne Skotske od nekega sovražnega podmorskega čolna napadena, pa ne zadeta. (Nezadeta mala pomožna križarka in dvakrat zadeta velika bojna ladja sta očividno dve različni ladiji; angleška admiraliteta samoobsebi umevno govori le o prvi, nemško vojno vodstvo pa o drugi.)

Nemški torpedni rušilci ustavili v Kattegattu dva angleška parnika.

Helsingborg, 28. julija. (Kor. ur.) »Helsingborg Posten« javlja: V Kattegattu sta bila opoldne ustavljena dva velika angleška parnika; eden je, kot se zdi, osebni parnik. Vozila sta se ob 3. uri 50 minut popoldne južno od Nölle; spremljali so jih trije nemški torpedni rušilci.

Smrtna obsodba radi napada na nemški podmorski čoln.

Berlin, 27. julija. je razpravljalo v Brügge vojno sodišče mornarice proti kapitanu Charles Fryatt, ki je bil ujet na angleškem po Nemcih zaplenjenem parniku »Brüssel«. Obtoženca so obsodili na smrt, ker je poizkušal 28. marca 1915 potopiti nemški U čoln 33; kapitana so 27. julija popoldne ustrelili.

Nemške pomožne križarke proti oboroženim angleškim parnikom.

Berlin, 28. julija. (K. u.) Dne 27. julija ob 1. uri jutraj je zaplenila neka nemška pomožna križarka 15 morskih milj južno-zahodno od Avendal po kratkem boju oboroženi angleški parnik »Eskimo«; zaplenjeni parnik so privedli v nemško pristanišče.

Anglija odjenjuje holandskim ribičem.

London, 28. julija. (Kor. ur.) Rruter poroča, da Anglija ne misli ustaviti cellega holandskega ribarenja in tudi ne omejiti uvoz rib za holandsko potrebo. Pogajanja z ribiči so v teku in upajo na skrajšnjo rešitev.

Nov civilni lord angleške admiralitete.

London, 28. julija. (Kor. ur.) Lord Lytton je imenovan za civilnega lorda admiralitete na mesto vojvoda Devonshire.

× × ×

Irsko vprašanje.

London, 28. julija. (Kor. ur.) Nacionalist Dillon je napovedal, da bo predlagal v spodnji zbornici, naj vlada nujno izjavi, kako misli vladati Irsko med vojsko.

London, 28. julija. (Kor. ur.) »Times« javljajo, da je ugled vlade nedvomno oslabil, ker so se izjalovila pogajanja o irskem vprašanju, odstopil sicer ne bo noben minister, a parlamentarno stališče vlade se bo občutno izpremenilo, ker groze nacionalisti, da bodo nastopili proti njej. Sodi se, da bo cela nacionalistična stranka najbrže trajno prestopila v opozicijo.

Roger Casement ne bo pomiloščen.

Rotterdam, 28. julija. Več angleških listov trdi, da kralj lorda Roger Casement ne bo pomiloštil.

Berlin, 28. julija. »Daily Chronicle« piše, usmrteve Casementa se mora izvršiti javno. Ker postava iz leta 1868, prepoveduje javne usmrtilce, ki so samo za morilce, bi se moral za Casementa vpejati nov zakon, če bo res usmrčen.

Dogodki na Balkanu.**NEMŠKO URADNO POROČILO.**

Berlin, 28. julija. Veliki glavni stan: Manjši boji so se izbojevali severozahodno in severno od Voden na predzemljišču bolgarskih postojank; izgube sovražnika so bile velike.

Vrhovno vojno vodstvo.

Venizelos.

Stockholm, 28. julija. Dopisniku »Petersburger Börsenzeitung« je izjavil Venizelos: »Kraljeva politika je postala poguba dežele. Če pridem zopet jaz na vlado, bo Grška v 24 urah marširala z entento«.

Srbija in Grška.

Paris, 28. julija. »Matin« poroča iz Aten, da je srbski poslanik v Atenah od Rhallisa zahteval gotove olajšave za preskrbo srbske armade, kar je minister obljubil.

Nov spor med Italijo in Srbijo.

Dunaj, 28. julija. »Information« poroča od diplomatske strani, da je vkora-

kanje srbskega bataljona v južnoalbansko Korico zelo značilen znak za napetost med Italijo in Srbijo. V mestu je tudi kot oficijelen srbski zastopnik član srbskega poslaništva v Atenah. Korica je eno najvažnejših mest v južni Albaniji in zasedenje bi občutno žalilo italijanske aspiracije, če Srbi obdržijo to važno točko.

Rimske zanimivosti o srbskem kraljeviču.

Budimpešta, 27. julija. »Acht-Uhr-Blatt« poroča iz Lugana: Poroča se, da je srbski kraljevič v Rimu tako razkošno živel, da so se ga začeli izogibati italijanski častniki. Italijanski dvor mu je namignil, naj odpotuje, nakar se je podal v Davos.

Rumunija pred odločitvijo.**Rumunija in Bolgarija.**

Bukarešt, 27. julija. »Nationalul« poroča, da je bolgarska vlada ukazala vsem rumunskim podnikom, ki stanujejo v razdalji 20 km od donavskega brega, da odidejo bolj globoko v notranost dežele.

Sofija, 28. julija. Vse bolgarsko časopisje razun napulradnih »Narodni Prava« pišejo uvodnike o političnem položaju v Rumuniji. Vedno se vprašujejo, ali bo Rumunija kmalu posegla v boj.

Sofija, 28. julija. Dogodke presoja tu popolnoma mirno. Rusofilske agitacije v Rumuniji sicer ne precejujejo, toda obenem izjavljajo, da Bolgarija gre mirno vsakemu preobratu nasproti.

Bukarešt, 28. julija. Bolgarski poslanik Radev, ki je imel včeraj daljši razgovor z zunanjim ministrom, je izjavil nekemu častnikarju: Položaj presojam z največjim optimizmom in sploh ne vidim take prikazni, da bi se bilo bati izpremembe političnega položaja.

Ruska armada preko Rumunije proti Bolgariji.

Bukarešt, 28. julija. Neki rumunsko-ogrski list poroča iz poučenega vira, da so Rusi res zbrali v južni Besarabiji ekspedicijsko armado proti Bolgariji. Armada ima veliko artiljerije. Rusi bodo s pomočjo diplomacije poskušali, da preko Rumunije ali po Donavi napadejo Bolgarijo.

Rumunska vlada?**Razna poročila.**

Kolin, 28. julija. »Kölnische Zeitung« poroča iz Bukarešta: Temelj Bratianujeve politike je še vedno vojni položaj. Rumunija še danes ne vidi, ali je zmaga entente gotova. Bratianu še vedno čaka z odločitvijo. Brezmejna besnost njegovih nasprotnikov priča še najbolj jasno, da je Bratianu še vedno močnejši. Sedaj se obračajo na kralja, katerega hočejo pridobiti s slaboprikrto grožnjo. Konservativci pobijajo vsa stremljenja, ki so za vojno na strani entente in pravijo, da bi taka odločitev odločila tudi to, ali Rumunija ostane samostojna država ali ne.

Berlin, 28. julija. »Berliner Tagebl.« ima iz Bukarešta: Čeprav še vedno vozijo strelivo iz Rusije in krožijo govorice o rumunski mobilizaciji, vendar tudi za nadalje prenašeni dogodki niso verjetni. Vladni krogi so še vedno mnenja, da bo vojna še dolga in tega mnenja je tudi krona. — Kralj pravi, da se položaj v splošnem ni posebej izpremenil in v pritisku, s katerim Rusija s pomočjo Francije, Anglije in Italije dela za pridruženje Rumunije, vid krona bolj slabost te skupine.

Lugano, 28. julija. V ministrskem svetu je Sonnino izjavil, da se Rumunija vedno bolj bliža ententi, da pa bo vojno začela šele tedaj, ko bodo Rusi na vzhodu, na zahodu pa Francozi dosegli večje uspehe.

Kronski svet bo odločil.

Budimpešta, 28. julija. »Budapester 8-Uhr-Blatt« poroča iz Bukarešta: »Sera« poroča, da je kralj Konstantin po svoji vrnitvi iz Sinaje naročil Bratianuju, da naj skliče kronski svet, ki naj odloči o rumunski zunanji politiki. Kakor se sliši bodo povabljene vse rumunske stranke.

Bukarešt, 28. julija. Bratianu in zunanji minister sta bila v skupni avdijenci pri kralju. Nato se je vršil večurni ministrski svet, ki je obravnaval samo to, kako naj postopa Rumunija, če bi v južni Besarabiji zbrala velika ruska ekspedicijska armada začela uresničevati take vojaške cilje, ki bi težko zadeli izpolnjevanje rumunske nevtiralnosti.

Nevaren angleški predlog.

London, 28. julija. (Kor. ur.) Reuter: Državni tajnik Grey je odgovoril na poziv ameriškega veleposlanika vsem vojskujočim se vladam glede na sporazum o pomočnem delu: Anglija želi enkrat za vselej, da se uredi celo vprašanje o uvozu živil v po sovražniku zasedena ozemlja in stavi sledeči končni predlog: Če prepustita nemška in avstrijska vlada civilnemu prebivalstvu v po njih zasedenem ozemlju ves pridelek zemlje, živ inventar, vsa živila

in vse zaloge krme in gnojil; če dopu-
ste v ta ozemlja nevtralce, ki jih bo iz-
bral predsednik Združenih držav in če
dobe obsežno pooblastilo, da lahko raz-
deljujejo živila med prebivalstvo in, če
je to potrebno in mogoče; v lastnem
ozemlju nahajajočo se preobilico zalog
prepeljejo v drugo ozemlje, kjer jih
manjka in če hoče prevzeti predsednik
Združenih držav izbiro nevtralnih
uradnikov, bo angleška vlada s svoje
strani jim dovolila vsako pomoč, ki je
v njeni moči in bo dopustila v ta ozem-
lja uvažavati vsa živila in pomožna
sredstva, ki so potrebna, da jih uvozijo;
da se izpolne zaloge, ki se nahajajo v
deželi, da se more prebivalstvo zadost-
no preživeti; tega se bo Anglija držala,
dokler se bo jamčilo, da se njeni sovraž-
niki vestno drže dogovora. Če se odklo-
ni ta ponudba, in če bi nemška in av-
strijska vlada ne odgovorili, predno se
prične žetev v zasadenih ozemljih in bi
svojega natančnega stališča ne podali
uradno glede na podporno akcijo, bo
prevalila na nje angleška vlada odgo-
vornost in zahtevala od njih za vsako
vsled nezadostnega preživljanja izgu-
bljeno življenja civilista tako zadostilo,
kakršno more izsiliti orožje sporazuma
ali javno mnenje nevtralnega sveta.
Jasno je, da če se ta predlog uspešno
izvede, se ne sme izgubljati čas. Nova
žetev bo v kratkem pospravljena. Če
naj načrt kaj pomaga prebivalstvu za-
sadenih ozemelj; morajo uspeh žetve
nadzorovati nevtralci, predno jo bodo
porabili za podanike Nemčije in Av-
strije.

Dnevne novice.

+ **Naročnino** so razun slovenskih
povišali vsi zunanji nemški in drugi
časopisi, ker v sedanjih razmerah pač
ne morejo pokrivati neznosnih bremen,
povzročenih vsled splošne draginje. Pri
»Slovenca« nismo doslej še prav nič zvi-
šali naročnine, prosimo pa svoje cenj-
narčnike, ki jih to zadane, vsaj toliko
obzirnosti, da bo uprava prejela cel
znesek, ki je določen za polletno ali
četrtletno dobo.

+ **Deželni glavar dr. Šusteršič** bo
prihodnji teden od 31. t. m. do 5. avgus-
ta iz urada odsoten, ker mora v ju-
nih deželnih zadevah na Dunaj.

+ **Časopisi za vojake** se morajo
frankovati in se torej ne morejo po-
šiljati časopisi poštne in ne na fronto. To se
je že večkrat omenjalo, toda nekateri
zasebniki še vedno pošiljajo časopise
vojakom brez znamk. Taka pošiljatev
ne pride naslovniku v roko ampak
upravi časopisa nazaj.

+ **Kjer stojijo Slovenci, tam ni so-
vražnega prodiranja.** Č. g. vojni kurat
Alojzij Rezman piše profesorju g. dr.
Medvedu dne 9. julija: Danes imamo
zopet miren dan in zato se zopet oglaš-
am. Predvsem hvala ti lepa za kartico
ob godu. Jaz sem hvala Bogu zdrav in
osebno ne pogrešam ničesar. Slučaj je
nanesel, da smo v neposredni bližini
trije tvoji učenci iz tega leta: Rihtarič
kot živinozdravnik, Turnšek kot poroč-
nik in moja malenkost kot kurat. Naši
može in mladeniči so zlato! Zajemajoč
iz globokega vira sv. vere so močni v
prenašanju težav, hrabri v boju, vđani
v smrtni uri. Kjer stojijo Slovenci, tam
ni sovražnega prodiranja! Dne 29. junija
smo izgubili junaka Dalmatinca,
stotnika Kisvarday. Mogoče si ga po-
znal. Čizek zdrav in blizu mene. Iskren-
ne pozdrave.

+ **Kaj bi radi?** Dunajski svobodo-
miselni poslanci so se posvetovali o
ustanovitvi nemške enotne stranke. Po-
slanca Ofner in Hock sta zahtevala v
programu nove stranke kot prvo točko
svobodno šolo in razporoko.

+ **Politično vodstvo v Avstriji** si
morejo v Avstriji Nemci priboriti le
mirnim potom, če morejo doumeti pra-
vi smisel cesarjevih besed: »Z združe-
nimi močmi«, tako pravi v »Informa-
tion« konservativni član gosposke zbor-
nice.

+ **Nove ministrske odredbe.** Du-
naj, 29. julija. (Kor. ur.) »Wiener Ztg.«
objavlja ministrsko odredbo glede na
promet s semeni, dalje o izrednih do-
kladah na dietu, na popotnine in dne-
vne državni službenecv vsled po-
vojski nastalih izrednih razmer, in
končno ministrsko odredbo, ki podaljša
veljavnost odredbe ministrstva z 23.
sept. 1915. glede na zaplenjenje kovin
do 31. decembra 1916.

+ **General-avditor Fattinger vpo-
kojen.** Dunaj, 28. julija. (Kor. ur.) Ko-
respondenca Wilhelm poroča: General-
avditor Karl Fattinger, namestnik ge-
neralnega vojaškega pravdnika, je bil
vsled svoje prošnje superarbitriran kot
za službo nesposoben in vpokojen. Ob
tej priliki mu je bil podeljen komturni
križ Franc Jožefovega reda. Pridobil si
je nesebno velike zasluge povodom

ustanovitve in izvedbe novega vojaške-
ga kazenskega reda.

+ **Vojnoskrbni urad c. kr. ministrstva**
za notranje zadeve je poveril Katoliški Bu-
kvarni prodajo očiščljivih predmetov vo-
jnoskrbnega urada in ji poveril naslov
»Službena poslovalnica vojnoscrbnega
urada v c. kr. ministrstvu notranjih zadev
za Ljubljano«. Ker gre ves dobiček v do-
brodelne namene in bo služil invalidom,
vdovam in sirotam in je zavod sploh usta-
novljen le zato, da celi rane, ki jih povzro-
ča vojna, je nakup teh predmetov, ki slu-
žijo tudi praktič. potrebam blago in v obče
koristno delo. Dosedaj se ti predmeti na
Kranjskem sploh niso dobivali, od 26. julija
dalje pa so na razpolago v Katoliški Bu-
kvarni, ki je otvorila za to poseben odde-
lek in odločila posebno izložbeno okno.
Na vseh predmetih je označba vojnoscrb-
nega urada križ, v ozadju cesarski orel na
zlatem polju. Dobi se n. pr. pismeni papir
in vizitke z zavitki v mapah ali kasetah,
svinčniki, držala, pivnik, penkala svinčni-
ki, tobačnice, mape za šolske zvezke, de-
narnice, žepna jedala s kozarcem, različ-
na vojnoscrbna znamenja za pripeljati
svetlinje, knjige s podobami za otroke, al-
bum za zbiranje razglednic, dalje knjižice:
Unsere Kriegskost, Kleines Kochbuch,
Flottenvereins-Kalender, Neue Wappen,
Heerführer-Album, Fremdwörterbüchlein,
moleki itd., srečke itd. Podpirajte to
velekoristno napravo!

+ **Gospodarska zveza z Nemčijo.**
»Norddeutsche Allg. Zeitung« poroča, da
so prišli zastopniki avstrijske in ogrske
vlade v Berlin. Državni tajnik dr. Helffer-
ich jih je povabil na jutrek. Dvadnevni
temeljiti razgovori so vnovič potrdili po-
polno soglasje glede bodoče smeri.

+ **Podpora duhovščini.** Odposlanstvu
krščanskih socialcev je ministrski pre-
sednik grof Stürgkh rekel, da je prazen
strah, da bi dovoljeni 3 milijoni bili samo
enkratna podpora. Ta pavšalni znesek je
treba zvišati in bo stopil v zvezo s stro-
kovnimi ministri. Tudi minister za nauk
in bogočastje je v splošnem dal podoben
odgovor.

+ **»Vojska jim diši.** Proti Stein-
mann-Bucherju, ki je pisal o splošnem
nemškem apetitu po večkratni in tudi
trajni vojni piše nacionalno liberalna
»Magdeburgische Zeitung«, da velika
večina nemškega naroda odklanja vsa-
ko skupnost s takimi nazori. Stein-
mann-Bucherjevo pisanje je pravcata
blasfemija (žaljenje Boga). Ta mož je
tudi urednik glasila osrednje zveze
nemških industrijcev. Ta je sedaj izja-
vila, da je Steinmann pred vojno reš-
urejeval njeno glasilo, sedaj pa urejuje
glasilo »vojnege odbora nemške indus-
trije«, ki se strogo vzdrži vsake poli-
tike. Steinmannova izvajanja so zgolj
zasebno mnenje in se osrednja zveza
nemških industrijcev ne krije z njimi.

+ **Nov denar.** Iz Budimpešte se po-
roča, da bodo 3. avgusta prišli v pro-
met novi 3. e l e z n i 20 vinarški novci.
Istočasno bodo umaknjeni iz prometa
nikelnasti 20 vinarški novci.

+ **»Hrvatski biografski riječnik«** bo
pričela izdajati z denarno podporo ge-
neralnega majorja Marka pl. Czerliena
»Jugoslovanska akademija znanosti in
umetnosti« v Zagrebu. Obsegal bo ži-
votopise vseh tistih, ki so v obsegu hr-
vatskih dežela od najstarejših časov pa
do danes malo ali pa veliko sodelovali
v narodnem razvoju. Tu bodo tudi ži-
votopisi tistih Hrvatov, ki so delovali
v tujini, ali pa tujcev ki so delovali v
okrilju hrvatskega naroda. Po progr-
mu akademije bi bil ta besednjak do-
končan v rokopisu l. 1919, a l. 1920 bi
izšel tiskan »Hrvatski biografski riječ-
nik«, ki bi obsegal 80 tiskanih pol.

+ **Pravica Slovincem na Ogrskem.**
»Novine«, pobožen, družbeni, pismeni list
za vojske slovence«, pišejo: »Crenovska
notarostija se je spraznila. Bivši notariuš
g. Graššanovič Anton, kak smo poročali,
si je zvolio pokoj. Székely Emil, dolnjelen-
dovski okrajni glavar je zdaj objavio razpis
na to službo. Najvselejše v tom razpisi
je sledeči pogoj: Konkurent more popol-
noma znati slovenščino. To je pravica, tak
more biti. Ne je ljudstvo za službenika,
nego službenik je za ljudstvo. Zato pa
more znati njegov materni jezik, ka de
znan z njim, kak razpis nadale pravi, obče-
vati. Kda se z polnov zahvalnostjov pri-
gnemo za te razpis pred našim okrajnim
glavarom, ga ponizno prosimo, naj za žan-
dare i finance v slovenski kraj tudi samo
takše da poslati, štero znajo slovenski.
Splošni blagor ljudstva i tak cele domo-
vine zahteva to pravično odredbo.«

+ **Pozdrav slovenskih domobrancev.**
Slovenski domobranci pošiljajo iskrene
pozdrave vsem čitateljem »Slovenca«,
vsem znancem in prijateljem, ženam, ne-
vestam in dekletom, posebno pa prečastiti
slovenski duhovščini, priporočujoč se ji v
molitev in zahvaljujoč se ji za vse mnogo-
brojne izraze sočutja; iskren pozdrav celi
ljubi slovenski domovini! Plevnik Jurij iz
Košence pri Planini; desentnik Turk Jožef;
četovodja Omerza Ivan; Kolmanč Jakob,
Rihtarovec; Bratkovič Matija, Narički vrh

pri Kapeli; Dobovičnik Štefan, Doberna
pri Celju; Železnik Jurij, Čermožiče-Zeta-
le; Krupačnik Janez, Kokarje v Savinjski
dolini; Kocbek Ignacij, Sv. Ana na Krem-
bergu; Arzenšek Anton, Sv. Primož pri
Sv. Jurju ob j. ž.; Bostič Karol, Loka pri
Zidanem mostu; Trpin Anton, Kapla pri
Polani; Golob Janez, Nasova pri Radgoni;
Ocepek Jurij, Griže pri Celju; Mešič Vin-
cenc, Braslovce; Ojstrič Jurij, Loče pri
Polčanah; Jelen Vincenc, Galicija pri Žal-
cu; poddesetnik Šavperl Ivan, Bistrica pri
Rušah; Pecko Rok, Smarje pri Jelšah; Čer-
vič Alojzij, Slamnjak pri Ljutomeru; Pur
Avgustin, Ribnica na Pohorju; poddesetnik
Kodelja Janez, Vipava; Mesarec Franc,
Sv. Martin pri Vurbergu; desentnik Lačen
Jan., Desnjak pri Ljutomeru; Šket Anton,
Nezbiše pri Slatini; Stergar Anton, Bučka
gorica; Cilenšek Franc, Braslovce; Stro-
janšek Janez, Braslovce; Borovnik Alojzij,
Novacerkev; Zamuda Viktor, Sv. Jurij ob
Šč.; Borovinšek Ivan, Podstreda; Miklavc
Gregor, Ribnica na Pohorju; Šporn Vilče,
Braslovce; Goropevšek Anton, Sv. Jurij
ob Taboru; Šauper Avgust, Lenbah pri
Mariboru; Širec Mihael, Čermožiče-Zetale;
Podžavnik Mihael, Remšnik pri Maren-
bergu; Lepej Jožef, Makole; Moškon
Franc, Kamnica pri Mariboru; Kobale
Alojzij, Stanovsko-Polčane; Šunko Alojzij,
Sp. Radovna pri Mariboru; enol. prostovo-
ljec deset. Štibler Ivan, Sv. Anton na Po-
horju; Štolc Janez, Sp. Hudinja pri Ptuj;
desentnik Znidar Martin iz Sladke gore in
Brečko Jožef iz Pišec pri Brezicah.

+ **Poročil** se je v Gradcu g. Franc
Košir, bančni uradnik in nadporočnik
v rezervi, z gđ. Klementino Ravnikar,
hčerko višjega deželnega sodnega svet-
nika Aleksandra Ravnikar. Poročal ju
je preč. g. vojni superior Jaklič.

+ **Padel** je v bojih za

četovodja 26. dom. pp. Anton Verdnik.

+ **Zgorel** je dveletni sinček posestni-
ce Marije Rogl v Zg. Beli, ko je bil te dni
ob košnji sam doma.

+ **Padel** je na severnem bojišču 3. ju-
lija dopoldne zadet v glavo abiturient
1914/15. kn. škof. zavoda sv. Stanislava
Francišek Rode iz Žič pri Rovih. Dobremu
mladeniču večni mir! Mnogo je
z njim izgubila zgledna družina in izobra-
ževalno društvo na Rovih.

+ **Mojstrana.** Oddelek c. kr. črn. žel.
varst. polstotnije Mojstrana je priredil v
nedeljo dne 23. julija v hotelu »Triglav«
izvrstno obiskano dobrodelno veselico na
korist »soškemu skladu«. Počastilo je nas
razven številnega domačega prebivalstva
tudi veliko gostov iz Jesenic, Kranjske
gore in drugod. Opazili smo poleg g. pol-
kovnika dva generalštabna majorja in več
drugih častnikov. Izmed civilnega občins-
tva so nas počastili med drugim tudi g.
Winzig, ravnatelj cementne tovarne, preč.
g. duh. svetnik župnik Aljaž, ravnatelj
Hoffman z več uradniki tovarne kranjske
ind. družbe na Jesenicah in drugo odlično
občinstvo. Da je veselica materijelno tako
sijajno izpadla (čez 1200 K čistih prejem-
kov) se moramo pred vsem zahvaliti g.
nadporočniku dr. P., tukajšnjemu povelj-
niku c. kr. žel. varst. polstotnije, ki je z
neumorno agitacijo mnogo pripomogel k
tako številni udeležbi, g. ravnatelju Win-
zigu, ki je prirediteljem dal osebe in ma-
terijal na razpolago ter jim s tem prihranil
mnogo stroškov, pa tudi sam zelo veliko
žrtvoval, in drugim častitim gostom, ki so
z obilnimi in izdatnimi preplačili pripo-
mogli k lepemu gmotnemu uspehu. Zah-
valjujemo se prav srčno hotelirju g. Ra-
biču in drugemu požrtvovalnemu domače-
mu prebivalstvu, ki je darovalo čez 200
lepih dobikov ter radovoljno dalo na raz-
polago les, plahte, zastave itd. Naša po-
sebna zahvala pa bodi vrlim mojstranskim
pevkam kakor tudi gospicam učiteljica-
ma z Dovjega, gospici z Belce ter gospej
in gospicam, ki so sodelovale pri igri, pro-
daji cvetk in srečk. Čast jim!

+ **Cetinjske Novine.** S Cetinja se po-
roča, da bo izšla prva številka uradnega
lista generalnega guvernementa za Črno
goro dne 18. avgusta v proslavo cesarje-
vega rojstnega dne v hrvatskem, alban-
skem, nemškem in madžarskem jeziku.

+ **Poljski klub** ima danes plenarno
zborovanje na Dunaju.

+ **Mrtvega so našli** v nekem jarku na
Koroškem jezuitskega patra Fink, ki
se je pred enim letom ondi ponesrečil.

+ **Umrl** je v Gradcu g. Ant. Stojn-
šek, bivši kovaški mojster, gostilničar
in posestnik.

+ **V ruskem ujetništvu je umrl,**
kakor piše neki vojni ujetnik, »strokov-
ni učitelj sadjarstva na Grmuc«.

+ **Smrtna kosa.** Umrl je v Rušah
posestnik Dragotin Švigelj, doma na
Činžatu. — Padel je na bojišču Franc
Režek, poslovodja soc. dem. konsumne-
ga društva v Trzinu.

Ljubljanske novice.

+ **lj Preselitev orožništva v Ljubljani.**
Deželno orožniško poveljstvo št. 12 se s
1. avgustom preseli z vsemi svojimi uradi

z Rimske ceste št. 10, 18 in 20 na Bleiwei-
sovo cesto št. 1 in 3.

+ **lj Zagrebški nadškof dr. Ante Bauer**
se je podal v četrtel skupno s škofom dr.
Dionizijem Njaradi iz Križevcev v Ljub-
ljano na obisk knezoškofa dr. Antona Bon-
Jegliča. Tako poroča »Agramer Tagblatt«.

+ **lj Slovesno praznovanje sv. Jakoba** v
mestni župni cerkvi sv. Jakoba dne 30. ju-
lija se vrši v tem-le redu: Zjutraj ob 1/26.
govor (govori č. g. Adolf Simonič) in maša
z blagoslovom. Ob 9. uri govor (govori č.
g. A. Šavli) in slovesna peta sv. maša; pela
se bo W. Horákova maša. Popoldne ob
2. govor (č. g. dr. Josip Jerše) in slovesne
litanije vseh svetnikov. Zvečer ob 5. go-
vor (č. gosp. c. in kr. vojni kurat Janko
Cegnar) in slovesne pete litanije Matere
božje.

+ **lj Druga patriotična zbirka volne in**
kavčuka. Vojnoskrbstveni urad v c. in kr.
vojnem ministrstvu na Dunaju je z dopi-
som z dne 18. julija 1916 pod št. 8774 vzel
od tu odposlano II. zbirko volne in kavču-
ka na znanje in pooblastil mestni magi-
strat, naj izrazi v njegovem imenu za po-
sebno ugodni uspeh te zbirke vsem, pri
njej na ta ali oni način prizadetim osebam,
njegovo najtoplejšo in najiskre-
nejšo zahvalo. Hkrati je sporočil, da
se bo nabiranje nadaljevalo, vsled česar
bodo darila tudi znanje z dostavkom, da
bo mestni magistrat darove sprejemal na
osrednji stražnici.

+ **lj Umrl** je 26. t. m. v garnizijski
bolnici nadlovec 20. lov. baona Ivan
Cenčič. Ranjen je bil 25. marca 1915 v
glavo na ruskem bojišču. Operiran 29.
maja in 22. t. m. Pogreb se je vršil v
petek iz dež. bolnice na pokopališče k
Sv. Križu. Počivaj v miru.

Gospodarstvo.

+ **Govedo in teleta,** ki se zakoljejo v
sili, to je če se kaka žival ponesreči ter jo
je treba vsled tega zaklati, prevzema
»Kranjsko deželno mesto za dobavo klav-
ne živine v Ljubljani«. Živina, ki se zakolje
v sili na deželi, naj se da takoj pregledati
po živinskem pregledniku tamšnjega kra-
ja ter naj se brez odloga obvesti zaupnik
»Kranjskega deželnega mesta za dobavo
klavne živine«, ki mu je poverjen dotični
kraj. Zaupnik bo prevzel zaklano žival ter
jo poslal brez odloga v Ljubljano, da se po-
rabi za vojno kuhinjo. Lastnik v sili zakla-
ne živali bo prejel pošteno kupnino ter ne
bo v nobenem oziru prikrajšan. Kupnino
bo izplačevalo »Kranjsko deželno mesto
za dobavo klavne živine v Ljubljani«. To-
rej lastniki ponesrečene živine pozor!

+ **Volji da delo in vprego in plemenske**
krave in telice. »Kranjsko deželno mesto
za dobavo klavne živine v Ljubljani« za-
menja večje število krasnih mladih volov,
ki so pripravni za vprego in poljsko delo,
za starejše klavne vole. Kranjsko deželno
mesto ima na razpolago tudi večjo množi-
no lepih, plemenskih brejih krav ter jih
radevolje zamenja za debele (pitane) kra-
ve, ki so za plem nesposobne. Lastniki
klavnih volov in neplemenskih krav naj
se oglašajo nemudoma radi zamene v pisar-
ni »Kranjsko deželno mesto za dobavo
klavne živine v Ljubljani, Turjaški trg 1,
in sicer med 10. in 12. uro dopoldne.

+ **Preprečenje klanja še porabnih**
konj. C. kr. poljedelsko ministrstvo je
doznanlo, da se v konjskih mesnicah po-
bijajo ozir. v takih obrtvališčih razpe-
čavajo šestokrat konji, ki bi bili če že
ne za vojne namene, pač pa za službo
v zaledju zlasti za obdelovanje polja še
popolnoma sposobni. V sedanjem po-
manjkanju vprežne živine najdejo pri-
merno porabo tudi konji slabše kakov-
osti, vzlic temu pa se posreči konjskim
mesarjem, da pregovore lastnike še po-
rabnih konj, da jim jih prodajo za kla-
nje, kar je tem lažje, ker se celo za take
konje plačujejo razmeroma visoke cene.
Politične oblasti imajo nalog paziti na
take kupčije, ki so na kvar celokupne-
ga gospodarstva. Pred prodajo takih
konj se varuje.

+ **Prepravdana kupčija z žitom in so-**
čivjem. S § 1. cesarske naredbe z dne 11.
junija 1916, drž. zak., št. 176, na korist dr-
žavi odrejena zaplenitev žita in sočivja ima
med drugim tudi za posledico, da se za-
plenjeno blago ne sme proda-
jati. Zaplenjene predmete sme kupovati
izključno samo vojni žitnoprometni urad.
Prosta in poljubna kupčija z zaplenjenimi
predmeti je tedaj nedopustna in kazniva.
Izjema velja po predzadnjem odstavku §
1. navedene naredbe izvzeta k o r u z a t e r
sočivje, v kolikor služijo kot z e-
lenjad. Ti predmeti se lahko torej pro-
dajajo in kupujejo. Ker pa zlasti na kme-
tih še vedno prevladuje mnenje, da je tudi
to pot v posebnih slučajih dovoljena pro-
sta kupčija z zaplenjenim žitom, ozi-
roma z zaplenjenim sočivjem, se jav-
no objavlja, da je prosto razpolaganje z
zaplenjenim žitom in sočivjem brez izjeme
prepovedano in da se vsak tozadeven
prestop kaznuje v smislu kazenskih

določil že navedene cesarske naredbe. Vsak slučaj take nedopustne kupčije je nemudoma naznaniti pristojni oblasti.

— **Uporni prešičorejci.** »Information« piše: Ogrski prešičorejci in pitalci so začeli iz jeze nad uvedbo najvišjih cen nove vrste štrajk, ki je najbolj udaril dunajski svinjski trg, a ga zelo čuti tudi Budimpešta. Od 25. julija se je izprte Dunaja po ogrskih prešičorejcih že tako poostrilo, da je bilo ta dan prignanih na dunajski trg samo 238 prešičev, torej dvajsetina množine v boljših časih. To je čisto nezasišano, nečloveško postopanje, pa tudi nepatriotično in zelo prijavno, da uspešno podpre iztradevalni sistem entente. Obe vladi bosta pač kmalu izgubili potrpljenje in se v varstvo glavnih mest odločili za resne korake proti dobičkaželjnim prešičorejcem. V skrajnem slučaju se bo potom naredb na Dunaju in v Budimpešti odredila enostavno revizicija, kar tudi na Nemškem že nameravajo. Grda kršitev patriotičnih dolžnosti je to, ako ogrski prešičorejci iz gole dobičkaželjnosti v tako resnem času občutno otežujejo prehrano prebivalstva in na ta način tako rekoč pomagajo sovražniku. Merodajni činitelji so se vedno z največjo dobrohotnostjo ozirali na želje in koristi ogrskih prešičorejcev. Tega pa mora biti konec, ako se na tako ciničen način ogrožava dobrobit prebivalstva, ki že itak ječi pod vojnimi težavami. Upati je, da se bo napad prešičorejcev na obe vlemesti kmalu energično zavrnil.

Kako dobro pripravimo zajčje meso. V slovenski knjižici, ki jo v kratkem izda Katoliška bukvarna o reji domačih zajcev, najdemo poleg strogo strokovnih navodil za reje tudi nekaj receptov za pravilno in dobro porabo zajčjega mesa v kuhinji. Tu navedemo dva najvažnejša recepta. 1. **Zajčja juha.** Zajca se zreže na 4—6 kosov in s preklano glavo, srcem, pljuči in jetri vred v mrzli vodi pristavi. Preden zavre, se pridene nekoliko peteršilja, zelene, 1 čebula in 1 lavorov list. Soliti po potrebi. Zakuha se riž ali drobnorez narezana zelenjad (korenjce, grah, šparglji, kolerabice, posamezno ali pomešano). Z ozirom na starost živali naj se kuha meso poldruge do poltretje ure. — 2. **Pečenka.** Hrbe in stegna se osoli in peče v vroči masti. Med pečenjem je meso treba polivati z juho ali vrelo vodo (spčetka), pozneje s svinjsko mastjo ali pa pečenko večkrat obračati. Gotova pečenka se da s sokom vred na mizo, prida pa se posebej kislični piré ali pa se sok ocedi in se iz istega in raznih zelišč ali iz gob napravi istoimenska polivka. — Cena novi knjižici bo 80 vin. V nemškem jeziku je knjižica že izšla v zalogi Katoliške bukvarne.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 28. jul. Iz glavnega stana se poroča:

Iraška bojna črta: V odseku Felahie nobenega boja. V odseku Evfrat so zaplenili naši vojaki pri Kornu nekaj z živžem naloženih sovražnih ladij, kjer je bilo od posadke 9 Angležev ubitih in 4 ranjeni.

Perzijska bojna črta: Nobenega novega poročila.

Kavkaška bojna črta: Na desnem krilu je sovražnih poslal več poizvedovalnih oddelkov naprej, ki so pa bili prepodeni. V središču in na levem krilu nobenega dogodka posebne važnosti. Dne 26. t. m. je metalo angleško letalo bombe nad Haifo in okolico. Poškodovanih je nekaj otrok in žensk.

Egipčanska bojna črta: V okolici Katije so se vršili za nas ugodni patrolni boji.

Perzijski ultimati Turčiji?

Milan. »Corriere della sera« poroča iz Washingtona: Ameriški konzuli poročajo, da je Perzija zahtevala od Turčije, da takoj umakne svoje čete iz Perzije. Ker je nota odločna, je pravi ultimati. Če se Turčija ne uda, napove Perzija vojno. (Kakor znano, imata že nekaj časa Perzijo v rokah Rusija in Anglija. Op. ur.)

Razna poročila.

»Deutschland« že odplula.

Geni, 28. jul. Pariška izdaja »New-York Herald« prinaša poročilo, ki pa drugod še ni potrjeno, da je »Deutschland« zapustila pristanišče in da je najbrže odplula.

Nemčiji ne primanjkuje vojakov.

Berlin, 28. julija. (Kor. ur.) »Vossische Ztg.« izjavlja z ozirom na uradne podatke, da ne dela Nemčiji nadomestilo vojakov nobene težave; to izjavlja glede na naše sovražnike, ki trde, da ne bodo mogli Nemci trajno izpopolnjevati vrzeli in da jim bo zmanjkalo ljudi in blaga glede na neprestani boj na treh ali štirih bojnih črtah. Nemško vojno vodstvo še niti ne potrebuje letnikov 1898. in 1899. Nadomestni bataljoni in tabori vojaških novincev se trajno na-

hajajo na svojem popolnem stanju. Potrdili niso stotisočero mož z ozirom na vzdrževanje gospodarskega življenja, če bo sila, jih bodo pozvali pod orožje. Naši sovražniki naj tudi premišlujejo dejstvo, da v težkih bojnih zadnjih tednov niso niti enkrat pošiljali čete z vzhodne na zahodno bojno črto ali obratno.

Scheidemann o vojnih ciljih.

V Frankobrodu je govoril znani socialist Scheidemann o vojnih ciljih. Zborovanje je bilo mirno šele tedaj, ko so postavili pred vrata posl. Vogtherra od socialistične delovne skupine. Nato je Scheidemann rekel: Čim daljša je vojna, tem hujše občutimo njeno breme, toda največja nesreča bi bila, če bi Nemčija sklenila mir za vsako ceno. Scheidemann je svaril pred generalnim štrajkom, ker bi vse upornike vtaknili v vojaško suknjo. Želje po miru ni lahko izpolniti. Nemška socialna demokracija bi se niti s svojimi somišljeniki po tujih deželah ne mogla spraviti. Stranka seveda odklanja aneksije in zahteva prost razgovor o vojnih ciljih.

Švica naj nastopi za mir.

Bern, 28. julija. (Kor. ur.) »Berner Intelligenz-Blatt« piše, da je švicarski zvezni svet dolžan aktivno delati za mir. Vsled izredno težkega položaja mora poskušati vse, da reši deželo. Pomagati moramo, da bo konec svetovne vojne in sovražstva. Tako delo je tudi v smislu švicarske domače naloge.

Črni seznam radi volitev!

Amsterdam, 26. julija. »Times« poroča: Vladi Združenih držav je zelo neprijetno, ker so ravno zdaj objavili črni seznam ameriških tvež. Uradnim krogom je bilo znano, da tak seznam obstoja, ugovarjati mu niso nameravali; a ker so ga razglasili pred volilnim bojem, je prišel Wilson nekoliko v zadrego, vsled česar je protestiral.

Danski kralj padel v vodo.

Kodanj, 28. julija. (Kor. ur.) Ko se je vozil kralj pri gradu Marselisborg pri Aarhus sam v malem čolnu z jadri, je veter prekucnil čoln. Kralj se je rešil v neki čoln, ki so ga ljudje, ki so priplavali kralju na pomoč, potiskali toliko časa, da je priplul kralj na suho; od tam se je odpeljal nato z motornim čolnom v grad. Kralju ni nezgoda nič škodovala, dasi se je nahajal dolgo v vodi.

Ljudsko bolezen označuje »Avstrijsko društvo za negovanje zob«, gnjilobo zob, katere resnost še ni dovolj znana v svojih posledicah, kakor: motenje delovanja želodca in čreves, slabokrvnost, splošna telesna slabost, v nevarnost spravlja že itak ogroženo otroško telo po nalezljivih boleznih v njegovem razvoju. Usta otrok potrebujejo že v šolo-obvezni dobi skrbnega negovanja. Pri tej priliki opozarjamo na skoro že 30 let dobro znano zobno kremo »Kaldont«, katera varuje zobe po vsakdanji rabi obolenja.

V vojaško službovanje zopet vpoklicana družabnika trdke Ciuba & Jesih, »Pod Trančo« vljudno javljata p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se priporočata, da jima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalični (natron litijev) kislec na Češkem. — izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti »Bilinska« izvolite vprašati hišnega zdravnika.

U 178/16

5

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. sodišče v Višnjigori je razpravljalo danes v navzočnosti opravitelja državnega pravdnistva Jankota Škerbinec, obtoženca Janeza Zajca o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Janeza Zajca zaradi prestopka draženja, in je po predlogu obtožitelja, da naj se obtoženec kaznuje, razsodila tako:

Obtoženec Janez Zajca, po domače Podržaj, 59 let star, udovljen posestnik v Zalni, št. 9, nekaznovan je kriv, da je pri nakupu neobhodno potrebnih reči, namreč prosa za kupčevalca Gabrijela Erzina iz Ljubljane, od hiše do hiše prekašal s ponudbo prej običajne cene, znašajoče okrog 7 K, s tem, da je začetkom maja 1916 na Peščniku ponujal za proso 25 K za 1 mernik in dne 25. maja 1916 na Plešivci po 28 K za 1 mernik, da bi si zagotovil nabavo blaga.

S tem je zakrivil prestopok po § 15 št. 1 ces. nar. od 7. avg. 1915 št. 228 d. z. in se obsoja po § 15 št. 1 cit. ces. nar. z uporabo § 266 k. z. za 5 dni v zapor ter na 100 K denarne kazni, oziroma v slučaju neiztrljivosti za nadaljnih 10 dni v zapor in po § 389 k. p. r. v povračilo kazenskih stroškov.

Vehovar, m. p.

Kdor mi proskrbil

lepo stanovanje

obstoječe iz 2 sob in kuhinje za takoj ali pozneje, dobi 20 K nagrade pri Viktorju v Soteski št. 10, Ljubljana.

Zahvala.

Podpisani se iz srca zahvaljujeva za dokaze ljubezni in sočutja in bolezni in smrti najine nepozabne, predobre sestre

Terezije Sluga

Posebno se zahvaljujeva prečastiti duhovščini, zlasti velečast. gosposdu dekanu za veliko postrežljivost, in vesim blagim gospem, prijateljem in znancem, ki so izkazali ljubi rajni zadnjo čast. Priporočava jo še dalje v molitve!

Braslovče, 24. julija 1916.

Justina Pernoošek roj. Sluga,
Ana Sluga.

Važno za gospodinje!

Nobenega pomanjkanja pozimi z zelenjavo: Izšla je knjižica **Sušenje v gospodinjstvu ali nauk o shranjevanju zelenjave in sadja za zimo.** Naroča se pri izdajatelju B. RACIČU v Zagorju ob Savi. Cena 30 vin

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je umrl danes dne 29. julija po dolgi in mučni bolezni, večkrat previden s sv. zakramenti v 65. letu starosti, naš dobri oče, gospod

Franc Jemc

posestnik in trgovec

Pogreb bo v ponedeljek dne 31. julija 1916 ob 9. uri dopoldne v Crnučah. Skrbnega očeta priporočamo v molitev in blag spomin!

Črnuče, dne 29. julija 1916.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Za globoko sočustvovanje, tolažbo in molitev ob nenadni smrti našega ljubljenca

Mirka

izreka svojo prisrčno zahvalo

žalujoča rodbina **Vider.**

V Ljubljani, dne 29. julija 1916.

Krajni šolski svet na Dobravi pri Kropi naznanja, da je umrla gospodična

MINKA VILMAN

učiteljica - voditeljica

dne 27. julija zjutraj ob 1. uri po mučni bolezni previdena s svetimi tolažili. Pogreb bo v soboto, dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne. Blagi vzgojiteljici časten spomin!

Dobrava, dne 28. julija 1916.

V neizmerni težki boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nam je naš ljubljeni nadvse blagi, nepozabni sin in brat

Pavel Strmljan

padel dne 22. junija, zadet od sovražne laške kroglice v glavo, in je v cvetoči mladosti 19. letu izročil svojo plemenito dušo Vsegamogočnemu. Ni mu bilo dano še enkrat videti svojih domačih, ki jih je tako neizmerno ljubil. Padel je kot junak za domovino. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Kolovrat, 27. julija 1916.

Žalujoča rodbina Strmljanova.

Županstvo občine Žiri naznanja, da je mnogoletni član občinskega odbora in občinski svetovalec, gospod

Fran Lenger

posestnik in trgovec, načelnik »Hranilnice in posojilnice«, okrajni cestni odbornik itd.

dne 26. t. m. ob 5. uri popoldan po kratki mučni bolezni v 68. letu starosti v Bogu preminul.

Bodi blagemu in zaslužnemu možu trajen spomin.

1778

Zahvala

Vsem sorodnikom in znan-
cem se najtopleje zahvalju-
jemo za izkazano sočutje mej
boleznijo, za v obili meri iz-
kazano čast ob pogrebu in
za darovane cvetice naši ne-
pozabljeni materi gospej

Ani Ravnikar.

V Ljubljani, 28. julija 1916.

Žalujoči otroci.

Ženitna ponudba.

Mladenec star 27 let, vojašine oproščen, ka-
pitalist in obrtnik v lepem večjem prometnem kraju
na deželi, se želi seznaniti v svrhu ženitve z go-
spodično v starosti 18—27 let, ki ima primerno
večjo doto ali posestvo, ter ima prakso v gospo-
dinjstvu, šivanju in če mogoče tudi v trgovini. —
Resne ponudbe, naj se pošiljajo po številu 1731.
„Za srečo grem 110“. — Upravništvo Slovenca,
Ljubljana.

1731

Hiša naprodaj

Enonadstropna zidana hiša z dvoje stanovanji
in 2 podstrešnica sobama z velikim zelenjavnim
vrtom v nekem trgu na Spod. Štajerskem blizu
železnice (5 min.) se ceno proda. V hiši se lahko
otvori tudi pekarija. — Vprašanja na: Lujzo
Payer, Celje štajersko.

Zanesljiva, starejša

pestunja

z letnimi izpričevali se išče k dvema
otrokoma. Vpraša naj se na Poljanski
cesti št. 18, II. nadstr.

1769

Kupi se star pa dobro ohranjen

divan

Ponudbe sprejema uprava Slovenca
pod šifro „Divan“.

1739

Proda se nekaj pohištva

v Nunki ulici številu 3, I. nadstropje

Z avgustom se odda meblo-
vana ali pa tudi nemeblovana
solidnemu samostojnemu go-
spodu v lepem zračnem kraju
v Ljubljani. Ponudbe naj se
pošiljajo na upravo Slov. pod šifro „Mir“ 1756

Ema Globočnik-Winterhalter naznanja slav.
občinstvu, da je z današnjim dnem otvorila

atelije za predtiskarijo

vsakovrstnih ročnih del. Istotam se do-
bijo tudi različne idrijske čipke. Vsak dan
od 2—7. ure zvečer. Ljubljana Wolfova ul. 1/II.

HIŠA

se kupi v Ljubljani v sredini mesta v frekven-
tiran ulici, od 40—50.000 K. Ponudbe z pogoji
do 6. avg. na upravo lista pod »Hiša v Ljubljani«.

Poštena in pridna

prodajalka

se sprejme v modni trgovini P. Šterk, Ljubljana
Stari trg 18. — Pismene ponudbe do 15. 8. t. l.

Absolventinja Slovenske trgovske šole

zmožna slov. in nem. stenografije, sposobna stro-
jepisja, s strokovno trgovsko izobrazbo išče
službe konfektinje v tovarni ali trgovini. —
Gospodje reflektantje naj blagovolijo nasloviti
svoja vprašanja na upravo lista pod številu »72«.

Proda se nov pisalni stroj

MIGNON

Poizve se pri Splošnem kreditnem društvu v
Ljubljani, Franca-Jozefa c. št. 3 od 5. do 6. ure pop.

Odvetniška pisarna

na sedežu sodnega dvora
se odda eventuelno sprejme

odvetniški kandidat,

če mogoče s substitucijsko pravico.

Ponudbe na upravištvo pod 1762

Zopet sem tu

in pošiljam, dokler je kaj zaloge, 1 zavoj
cefirja, kanafasa, satena, batista, blaga
za dame itd. 20 m za K 44— ali 40 m
za 86 K poštnine prosto. Dolgost in vrsto
blaga lahko vsak sam navede.

Razpošilja stara in slovita tvrdka

Jaroslav Marek, tkalnica in razpošiljalnica
v Bistri pri Novem mestu ob Metavi
Češko.

1775

Pozneje blaga ne bo dobili.

Na prodaj je lepa

1705

hiša

z vel. sadnim vrtom in vinogradom na solčni
legi tik postaje. Hiša popolnoma nova po no-
vejšem sistemu. V njej gostilna in prostor za
prodajalno. Krita z eternitom. Cena 26.000 kron.
Več se poizve in ogleda pri Fr. Vrčonu, pod-
župan, Dobravlje st. 28, p. Sv. Križ pri Ajdov-
ščini. Prodaja Fr. Oblak, Puštal, p. Škofjaloka.

Posebno visoke cene

1687 imajo sedaj mešane

čunje in odpadki sukna

katere kupuje v vsaki množini edina tvrdka

V. Panholzer, Ljubljana,
Pražakova ul. 4.

Sadjevec

— izvrstni štajerski ima v zalogi
Ivan Ogrin, Laverca pri Ljubljani.

Proda se iz proste roke

hiša

z dobro vpeljano gostilno in mesarijo
poleg farne cerkve na deželi. Naslov
pove uprava tega lista pod številu 1716.

Sedemnajstletna

deklica

želi v svrhu znanja nemščine stopiti v službo
h kakim nemški obitelji brezplačno, zmožna si-
vanja in drugih del. Oglasi pod Brezplačno 1732.

Poštena in pridna popolnoma izvežbana

KUHARICA

stara 40 let si išče primerne službe v kakem
župnišču. — Pisma se prosijo na naslov:
M. K. Prevoje 42, Lukovica pri Domžalah.

VILA

z arondiranim
zemljiščem 8 1/2
oralov v lepi
okolici, se pro-
da. Vprašanja na administracijo tega
lega lista pod »VILA«. — 1644

slamnike

priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu
FR. CERAR, tovarna slamnikov v Stobu
pošta Domžale pri Ljubljani.

! Milo za pranje !

zajamčeno 28%, in 36% maščobe v originalnih
zabojih a 50 kg, po nizkih cenah razpošilja, do-
kler zaloga tvrdka A. KUŠLAN, Ljubljana,
Karlovska cesta št. 15.

Išče se

občinski tajnik,

slovenskega in nemškega jezika popol-
noma zmožen. Plača letnih 1200 K in
16 K mesečne stanarine. Nastop službe
takoj.

Županstvo občine Jelšane, Istra,
dne 24. julija 1916.

Josip Stemberger
upravitelj.

Prvo kranjsko podjetje za umetno
steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola
Ljubljana

Dunajska cesta številu 13
pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim
predstojništvom kakor p. n.
občinstvu za solidno izvršitev
vsakov stnega umetnega ste-
klarstva in slikanja na steklo,
za stekla stvo v figuralni in
navadni ornamentiki, stavbno
ter portalno steklarstvo —
Zaloga steklenega in porcela-
stega blaga vsake vrste, sve-
tilk, zrcal, okvirov za podobe
itd. — Narisi in proračuni na
zahtevo zastoj. — Spričevala
mnogo dovršenih del na raz-
polago.

74

Krapina

-topilce zdravijo: protin,
(Hrvatska) reumo,
Poročilo in ischias. 1069
prospekt od direk-
cije gratis.

Razpis službe.

„Kmetiska posojilnica na Vrhniki“ išče uradnika za II. mesto
pri svojem zavodu. Plača po dogovoru. Nastop takoj, eventuelno pozneje.
Ponudniki naj vložijo svoje prošnje opremljene s spričevali, ter naj se izrazijo
glede svojih zahtev.

Ravnateljstvo.

Odvetnik in kazenski zagovornik

Dr. Oton Fettič-Frankheim

naznanja, da otvori s 1. avgustom svojo

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Sedna ulica številu 11, prvo
nadstropje, (Bahovčeva hiša).

Kava!

Kava v kockah že zmleta s sladkorjem; 1 kocka
se potrebuje za pol ltr. kave.
Navodilo se glasi: 1 kocko pet minut kuhati
v pol ltr. vode, in najboljša sladka kava je gotova.
Samo en posus! Na tisoče priporočil.h
pisem na razpolago. — En poštni zavoj 5 kg
stane samo K 25. — Pošilja proti povzetju ali
predplačilu zastopnik tovarne

Iv. Urek, Ljubljana 4,
Mestni trg 13.

Na prodaj je v Skofji Loki večja hiša

z velikim sadnim in zelenjavnim vrtom.

Pojasnila daje

Dr. Fr. Jerala, odvetnik
1683 v Skofji Loki.

! Mehaniki in trgovci s kolesi !

zahtevajte moj najno-
vejši engros-cenik o
kolesih, pnevmatikah in
hNa cenejši izvoz
A. WEISSBERG,
Dunaj

II., Untere Donastrasse 23/S. oddelek I.
Slovensko dopisovanje.

Pri epidemijah in vseh nalezljivih boleznih Mattonijeva Giesshubler - kiselica

Zaloga v Ljubljani pri gg. Ant. Sara-
bon, Julius Elbert, P. Lassnik.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz
svojega. Zunanji
vlagatelj so za poši-4³/₄ %ljanje denarja na razpo-
lago brezplačno položi-
nice poštne hranilnice

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7½, 15 ali 22½ let;
pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom.
Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in
zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron.
Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki repre-
zentujejo jamstvene glavnice za 6.432.270 kron.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

II. podpredsednik:

Bogumil Remec, ravnatelj slov. trg. šole
v Ljubljani.

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zajo Albin, c. kr. rač. oficijal v Lju-
bljani; Anton Kralj, tajnik Zadruga zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. vero-
učitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež,
odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gi-
mnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš
Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v
Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton
Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, pro-
fesor; v Ljubljani; Avgustin Zajo, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov Ljubljana ::: Dunajska cesta št. 17.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovrstne
izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe; 2. vse pre-
mično blago, mobilije, poljsko orodje, stroje, živino, zvonove in enako;
3. vse poljske pridelke, žita in krmo; 4. zvonove proti prelomu;
5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge
kombinacije in proti nezgodam, vsakovrstna podjetja, obrti kakor
tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od
katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.

Varnostni zaklad in udnine, ki so znašale l. 1912. 673.356
kron 17 vin., so poskočile koncem leta 1913. na 735.147 kron
17 vin. Tedaj čimvečje zanimanje za ta edini slovenski zavod,
tembolje bo rasel zaklad.

Ponudbe in pojasnila da ravnateljstvo, glavno poverje-
ništvo v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah na-
stavljeni poverjenci.

Cene primerne, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

1439

Ne puščajte otrok samih, da se požari omejijo!

1431

Vam plačam, ako Va-
ših kurjih oces, bra-
davic in trde kože,
tekmo 3 dni s korenino,
brez bolečin ne odpravi.

RIA-BALSAM.

Cena lončku z jam-
stvenim pismom
K 1-50, 3 lončki K 4—, 6 lončkov K 5-50, 6 lončkov
K 5-50. Stotine zabavalnic in priznanic. Potenje
nog in rok odpravi ita-prašek. Cena K 1-50,
3 škatle K 3-50, Kemy Kaschau (Kassa) I.,
poštni predal 12.844 Ogrsko.

Suhe gobe, vinski kamen, med,
vosek, kumno in janež ter sploh vse
deželne pridelke kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje.

Isto tako tudi vsako množino razno-
vrstnih praznih sodov in vreč.

VINA naprodaj

ima graščina Lovrečan, pošta Zavr-
če. Štajersko, in sicer: 100 hl starega
vina letnikov 1911, 1914, in 300 hl
letnika 1915 (Fürkenberger) liter
po 1 K 60 h do 2 K. Interesentje
naj se javijo pisмено ali osebno
na gornji naslov ali upravo lista
pod št. 1716.

Vermut vino

najboljše kakovosti se dobi v
sodčkih od 56 litrov naprej po
primerno nizki ceni pri

M. Rosner & Co.
v Ljubljani.

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL-SINOV

tovarna kemičnih barv, lakov in firnežev

Resljeva cesta 1 LJUBLJANA Marijin trg 1

prporočajo vse vrste oljnatih, suhih, emajlnih in fasadnih barv,
pristnega kranjskega firneža, mavca, prašnega olja za tla, stroj-
nega olja, karbolinoja, čopičev, steklarskega kleja in vseh drugih
v to stroko spadajočih predmetov.

Ceniki na razpolago.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.
Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1914. K 173.490.838—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76
V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje,
naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in
poštne prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

priporoča po najnižji ceni in najboljši kakovosti
slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,

Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4.

Popravila točno in ceno.

G. F. Jurásek

vplaševalec glasovirjev

in trgovec glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izpo-
sojevalnica gla-
sovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna za-
mena in desetletno jamstvo. Špeciální zavod
za vplaševanje ter popravila vseh glasbil.
Vglasevalec v »Glasbeni matice« ter v vseh
slovenskih zavodih.

Jaz ANA CSILLAG

s svojimi 185 cm dolgimi orjaškimi Lorelejskimi lasmi, ki sem jih dobila po
14 mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti
izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških
krepko pospešuje rast brade, in že po kratki dobi daje lasem in bradi naravni
blek in polno: in jih varuje pred prezgodnjim osivenjem do najvišje starosti.

Lonček po 4, 6 in 10 kron.

Po pošti se pošilja vsak dan po vsem svetu s poštнім povzetjem ali denar naprej
iz tvornice kamor je nastavljeni vsa naročila

Ana Csillag, I. Kohlmarkt 11.

1443

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv,
laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in
stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla. Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristne-
ga lanenega olja.

Oljnate barve, najboljše
vrste fačadne barve,
vremensko neizpremen-

ljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za
sobne slikarje.

Lake angleške za kočije, lake
za pohištvo in druge predmete

Olje za stroje, prašno olje, karbolinoj, čopiče za vsako
obrt. - Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine
za žgalno in briljantno
slikanje.

Delavnica za črkoslikarska,
likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.

1132

Brzojavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 34 podružnic, **Ugal Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in rezerve 65.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 30. junija 1916 K 119.818.048.—, 31. decembra 1915 na knjižice in tekoči račun K 268.243.476.—.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja.

Neznosne nadloge uši — rešijo vojaka zanesljivo in trajno

Sadnikarjeve vrečice

Prodaja jih z navodilom po 2 K par:
Cvančara, drogerija, Ljubljana; J. R. Hočevan, lekarna, Vrhnika; J. Koschir („Pri Orlu“), Kamnik.

K 1:20

K 1:20

Kompletna predtiskarija v hiši.

Šablona s 16 monogrami, primerna za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perilo se dobiva pri

TONI JAGER

Ljubljana Zidovska ulica 5. Ljubljana

K 1:20

K 1:20

Brez zvišanja cen radi velike zaloge!

Brtev, zelo fina lakovost, takoj vporabna, K 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, Brivski aparat v eleg. nikeln. ohišju s 6 rezerv. rezili K 6.— in K 8.—, v fini kaseti z rezilom, copičem itd. s 6 la rezili K 7.— in K 12.—. Najbolj. l. speciat. jamst. razila, tucat K 3.—, l. solin. lasestrižnik z dvema premiskaln. glavnika K 7.—. Pošilja se po povzetju. Pošiljate na vojno pošto proti vpslatvi zneska in K 1.— za poštino. Specialna trdika za solniško je-kleno blago

A. WEISBERG, Dunaj II.

Untere Danaustrasse 23/5, odd. IV.

Katalogi in enkratni ceniki za trgovce zastoj. Zastopniki se iščejo. Slovensko dopisovanje.

906

Izborno so je obento za vojake v vojski in sploh za vsakega kot najboljšo

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gihtu, infleaciji, prani, vratni in boleti v hrbit

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capici compos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. —80, 1'40, 2'—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elzabetska cesta 6.

Dnevno raspošiljanje.

Štambilije vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe graver in izdelovatelj kavčuk-štambilijev

Ljubljana, Dvorni trg št. 1. Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

Kmetijsko društvo v Vipavi

ima poleg mašnih vin tudi izvrstnega namiznega belega vina večjo zalogo po 135 kron hekto loco klet, in dober po 150 K. Kdor želi kupiti večjo množino, naj pride pokušati

rizling

v Vipavo. — Načelstvo.

Gospodarska Zveza v Ljubljani

ima v zalogi sledeča krmila:

Orehove tropine (cele) v ploščah po K 84.— in zmlete a K 87.— za 100 kg brez vreč.

Raprove tropine v ploščah po 76 K brez vreč a 100 kg.

Olupke sladkorne pese v balah in vrečah po 50 kg a K 53.— za 100 kg brez vreč.

Sladkorno krvno kladjo po 51.— K za 100 kg z vrečama vred.

Poljedelci! Naročajte pri Gospodarski zvezi semena, ječmen, domačo in nemško deteljo, graščico in semensko koruzo za zeleno krmo.

Kmetovalci! Preskrbite si od Gospodarske zveze kajnlita, kalijevo sol, 8% kalijev, 18—20% mineralni in kostni superfosfat, mešana gnojila, zlasti 14% žlindro, ki se dobi v papirnatih vrečah po 50 kg za K 10.— a 100 kg z vrečo vred. Naročniki naj dostavljajo lastne vreče franko naš naslov, sicer se naročila ne bodo mogla izvršiti, ker železnica v papirnatih vrečah blaga ne sprejema. Dobi se tudi v platnenih vrečah po 13-20 K a 100 kg z vrečo vred.

Odslej prodaja knjižico „Živnoredci in vojna“ Katoliška Bukvarna.

Gospodarska zveza pa nakupuje tudi po najugodnejših cenah koruzne storže, ajdove, prosene in druge pleva.

Poljedelske stroje, motorje, mlatilnice itd. naročajte le pri Gospodarski Zvezi.

Izvirne Mayfarth-ove

zakonito zajamčene

„Herkules“

stiskalnice za grozdje in sadje prvovrstni izdelek.

Hidr. stiskalnice za grozdje in sadje.

Neprekosnel

Mlini za grozdje in sadje.

Naprave za kletarne.

PH. MAYFARTH & Co

tovarna poljedelskih strojev

Dunaj II. Taborstr. 71.

Specialni oddelek za izdelavo stiskalnic za mošt in vino.

Cenik št. 988 zastoj.

Zastopniki se iščejo.

Kupim rabljeno, dobro ohranjeno

kolesno pnevmatiko

(gumijasti plašči in zračne cevi)

v vsaki množini in najvišji ceni.

A. GOREC, Ljubljana

specijalna trgovina s kolesi in deli

Marije Terezije cesta 14 (Novi svet).

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan šte. 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbiro. V sredini mesta imam tudi več dobro se obrestujočih hiš. Več se izve na označenem mestu.

Vloge v »Ljudski posojilnici« so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od 8. do 1. ure in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.

„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago pošne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvi ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljšje.

Rezervni zakladi znašajo okroglo kron 800.000.—. Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1915 23 milijonov kron.